

A MAGYAR ÍRÓK EGYESÜLETÉNEK FOLYÓIRATA

LYUKAS LÓRÁ

XXXIV. ÉVFOLYAM IV.

2025/4. SZÁM

ESSENTIA ARTIS

MŰVÉSZETI
SEREGSZEMLE
A PESTI
VIGADÓBAN

**ŐRIZNI
HASZNÁLNI
TEREMTENI**

A MAGYAR
MŰVÉSZETI
AKADÉMIA
ÖSZTÖN-
DÍJASAINAK
KIÁLLÍTÁSA

**ALKOTÓK
ÉS ALKOTÁSAIK**

MŰVÉSZETI SEREGSZEMLE A VIGADÓBAN

Ez év tavaszán harmadik alkalommal rendezték meg a Pesti Vigadóban az *Essentia Artis* összművészeti eseménysorozatot. A Magyar Művészeti Akadémia és az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet nagyszabású kiállítása az MMA 2024-ben végzett művészeti ösztöndíjasainak munkáit mutatta be, és a kísérőrendezvényekkel együtt március 1. és május 10. között volt látogatható az MMA székházában. Az esemény keretében az építészet, a film- és fotóművészet, az irodalom, az ipar- és tervezőművészet, a képzőművészet, a népművészet, a színház, a zene, valamint a művészetelmélet területén ténykedő alkotók mutatkozhattak be. A mostani összművészeti seregszemle minden eddiginél több, mintegy négyszáz kortárs művész közreműködésével, valamint négy tematikus nappal és finisszázzsal, több mint két hónapon át várta az érdeklődőket a kortárs művészekkel való ismerkedésre. (A szerkesztő)

Alexa Zsolt:
Buszmegálló,
2024

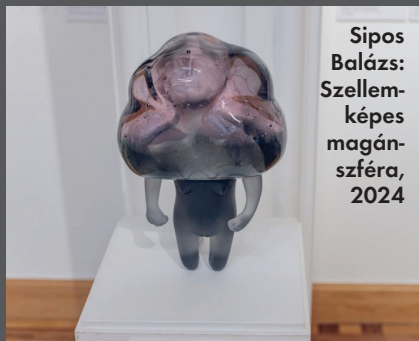
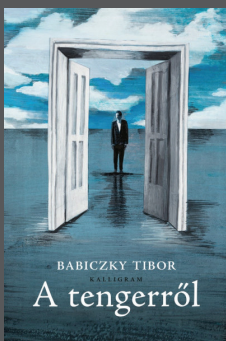

Enteriőr a kiállításról

Hajdú D. András: Szemestvér 1–6, 2024

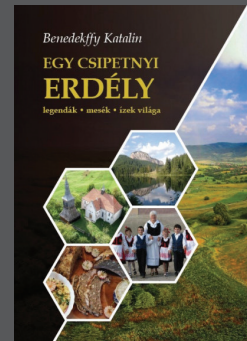

Németh Marcell: Halles (merengő, pihenő), 2023

Sipos
Balázs:
Szellem-
képes
magán-
szféra,
2024

Grela Alexandra: Hol lakik
a boldogság? 1–4, 2024

Kontor Enikő:
Nagy zuhanás, 2024

Strohner Márton: Tower (Plinth Lamp), 2024

ŐRIZNI – HASZNÁLNI – TEREMTENI

Az Essentia Artis összművészeti kiállítás a Pesti Vigadóban

Várnagy Andrea zongorázik a sajtótájékoztatón

Az Essentia Artis sajtótájékoztatója a Centrál Kávéházban

Sipos Balázs, a kiállítás egyik kurátora, Kiss János, az MMA alelnöke és Csáji László Koppány, az MMA MMKI igazgatója a sajtótájékoztatón a Centrál Kávéházban

Török Máté Babits-verset énekel a sajtótájékoztatón

Már a Centrál Kávéházban tartott február végi sajtótájékoztatón kiemelték a rendezők alapvető szándékát, vagyis, hogy – az iski Kocsis Tibor, Sipos Balázs és Ferencz S. Apor, kurátorok közös munkájával szervezett kiállítás segítségével a látogatók teljes képet kapjanak az ötven év alatti kortárs magyar alkotók terveiről, szellemi és érzelmi háttéréről, inspirációik forrásairól.

Kiss János, az MMA alelnöke elmondta, hogy az MMA 2018-ban elindított művészeti ösztöndíjprogramja változatlan népszerűségnek örvend a művészek körében, 2024-ben például, közel tízszeres túljelentkezés mellett, több mint kilencszáz pályázatot adtak be. Csáji László Koppány, az ösztöndíjprogramot megvalósító MMA MMKI igazgatója azt is kiemelte, hogy a két és fél hónapon át tartó kiállítás idén először a külföldieket is várja, ezért a teremszövegek angol nyelven is elérhetők a turisták számára.

Február 28-án aztán kamerák kereszttüzében nyílt meg az ez évi nagyszabású Essentia

Artis tárlat, amelyen Csáji László Koppány igazgató és Turi Attila MMA-elnök üdvözölte a népes publikumot. Az igazgató az Essentia Artis házigazdjaként elmondta: az első megnyitó 2023-ban nagy álom megvalósulása volt, a második alkalom tapasztalatokra épülő folytatás, építkezés, a harmadik alkalom pedig már hagyomány. Turi Attila pedig azt hangsúlyozta: az MMA számára fontos, hogy e program révén a következő művészgenerációknak is biztosított legyen az értékteremtő munka folytatása, miközben olyan támogató hálózat épül ki körülöttük, amely hosszú távon is gyarapítja a magyar kulturális élet sokszínűségét.

Megnyitóbeszédében Rátóti Zoltán, az MMA alelnöke kiemelte, hogy az Essentia Artis, az MMA művészeti ösztöndíjasainak bemutatkozási lehetősége látélet arról, milyen gazdag és sokszínű alkotómunka zajlik az egyes művészeti ágakban. A kiállítás címe pedig – *Őrizni – használni – teremteni* – arra

emlékeztet, hogy a bemutatott művek, miközben mélyen gyökereznek kultúránkban, ugyanakkor új utakat keresnek és innovatív megközelítéseket alkalmaznak. Ez a kettősség – a hagyományok tisztelete és az újítás iránti vágy – jellemzi a magyar művészetet, és biztosítja folyamatos megújulását.

Beharangozták az Essentia Artis tárlatához kapcsolódó műsorokat is. Március 7-én, az első tematikus napon a zeneművészet kerül az események középpontjába *Zenei svédasztal – A kínai dallamoktól a kortárs klasszikusokig* címmel. Második alkalommal, március 8-án a *Válts fókusz! – Kamerák kereszttüzében* című műsor van soron. A *FolkulTúra – Kalandozás a népművészet világában* című március 28-án várja látogatóit. A *SzínpadOn – Reflektorfényben a színházművészet* napja pedig március 29-én zárja a tematikus alkalmakat. Május 10-én az *Essentia Artis-finisszázs* napjával zárul a kortárs művészek találkozója a Pesti Vigadóban.

TURI ATTILA

A KIFEJEZÉS BÁTORSÁGA

„Amikor megszűnik a tetszik-nem tetszik kettőssége, és őszintén érdekel, amit, akit látsz, akkor vagy képes a megismerésére.” Makovecz Imre, akadémiai alapító és örökös tiszteleti elnökének gondolata a megismerésről egyfajta mottója is lehet a már harmadik alkalommal megrendezett Essentia Artis ösztöndíjas művészeti programsorozatnak és kiállításnak, amely a Magyar Művészeti Akadémia 2024-ben végzett ösztöndíjasainak munkáit mutatja be színházunkban, a Pesti Vigadóban. A megismerés nem csupán a tudás világossága, hanem a lélek szárnyalása és emberi létezésünk egyik

legfontosabb örömforrása is egyben. Thomas Mann szavait kölcsönözve: a megismerés és a kifejezés bátorsága maga a művészet. A művészet pedig a legkevésbé sem csupán az érintett alkotók magánügye.

A Magyar Művészeti Akadémia nem véletlenül fogalmazta meg egyik legfontosabb célkitűzésékként, küldetésének mellőzhetetlen fundamentumaként a szélesebb közönség megszólítását. Ennek kiemelkedő példája az *Essentia Artis* is: a többszáz kortárs művész közreműködésével zajló programsorozat két és fél hónapon át minden érdeklődőt örömmel

vár, izgalmas újdonságként kultéri programokkal is. A kiállítás címe – *Őrizni – használni – teremteni* – arra hívja fel a figyelmet, hogy az itt bemutatott művek mélyen gyökereznek kultúránkban, ugyanakkor új utakat keresnek, és innovatív megközelítéseket alkalmaznak. Ez a kettősség – a hagyományok tisztelete és az újítás iránti vágy – jellemzi a magyar művészetet, és biztosítja annak folyamatos megújulását. Meg vagyok róla győződve, hogy az *Essentia Artis* programsorozat által nyújtott élmények inspiráló megismerés és öröm forrásaiává válnak mindannyiunk számára.

Turi Attila,
az MMA
elnöke
köszönti
a megnyitó
közönséget

Rátóti Zoltán, az MMA alelnöke és Turi Attila elnök a megnyitón

Csoportkép
a Vigadó-
ban
a megnyi-
tóról

A Pesti Vigadó épülete

Enteriőrképek az Őrizni – használni – teremteni című kiállítás megnyitójáról

Csáki András gitárművész a kiállítás-megnyitón

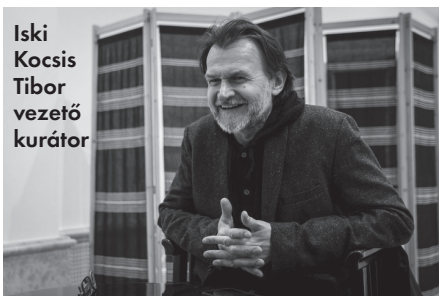
CSÁJI LÁSZLÓ KOPPÁNY KOLLEKTÍV MEDITÁCIÓ

Az *Essentia Artis* az MMA művészeti ösztöndíjasainak bemutatkozó kiállítása és összművészeti programsorozata. Az MMA Művészeti Ösztöndíjprogram keretében évente mintegy száz tizennyolc és ötven év közötti művész és művészetelméleti szakember kap lehetőséget, hogy a hároméves ösztöndíjas időszakban alkotótevékenységét kibontakoztassa. Az ösztöndíj mellett a program célja a kapcsolatépítés, az ösztöndíjasok mentorálása és a különböző művészeti ágak közös gondolkodásának elősegítése. Az ösztöndíjas időszakokat 2024-ben lezáró ösztöndíja-

sok 2025. március 1. és május 10. között látogatható kiállításán főleg képzőművészek, iparművészek, fotóművészek, filmesek, építészek és népművészek vesznek részt. Ehhez négy tematikus nap kapcsolódik a Pesti Vigadó rendezvénytermeiben: március 7-én a zene, 8-án a film- és fotó-művészet kap főszerepet, míg március 28-án a népművészet, 29-én pedig az irodalom és a színházművészet kerül fókuszba. Az ösztöndíjasok bemutatkozása kicsiknek és nagyoknak egyaránt izgalmas és tartalmas időtöltést kínál.

Beszélgetés Iski Kocsis Tibor vezető kurátorral

KORTÁRS KULTURÁLIS ÖSSZHANGZATOK

Iski Kocsis Tibor vezető kurátor

Az *Őrizni – használni – teremteni* című kiállításon, a nagyszabású *Essentia Artis* tárlatsorozat legújabb válogatásán az alkotásokat úgy rendezték el a kurátorok a Pesti Vigadóban, az MMA székháza hatodik emeletén két teremben, hogy a művek és a bennük manifesztálódó gondolatok reflektálhassanak egymásra, analógiákat fedezhessenek fel köztük a látogató. A kiállítás koncepcióját, a fiatal és középgenerációs magyar kortárs művészek legfontosabb témáit Iski Kocsis Tibor Munkácsy-díjas képzőművész, a tárlat vezető kurátora részletezte kérdésekre válaszolva.

– Beszéljünk arról, hogy kik kaphatják meg azt a három évre szóló MMA-ösztöndíjat, amely után az *Essentia Artis* kiállításon bemutatathatják, amit a három év során alkottak?

– A hároméves ösztöndíjat 2018-tól a Magyar Művészeti Akadémia tagozatainak megfelelően nyolc művészeti ág területén dolgozó művészek és a művészetelmélet-kutató szakemberek nyerhetik el. A program megvalósítója az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézete. A sikeres pályázatot beadó ösztöndíjasok tizenhét és ötven év közötti életkorú művészek, szakmai reputációjuk és meggyőző munkatervük van arra vonatkozóan, hogy mit kívánnak létrehozni a három év alatt.

– Mennyire jelent lehetőséget és rangot az, ha valaki MMA-ösztöndíjas?

– Az évnívókon nyilvánosságra hozott statisztika szerint a száz ösztöndíjast általában ezer-ezerkétszáz jelentkezőből választja ki a bírálóbizottság. Ha valaki kimarad, arra biztatjuk, hogy a következő évben pályázzon újra. A havi kétszáz ezer forintos összeg a művek létrehozását segíti az anyagköltségtől a műterem- vagy hangstúdióbérléttől, de a mindennapi életükhöz is hozzájárulhat ez az összeg. Mentorálással is segítjük a munkájukat. Negyedévente az MMA MMKI székházában beszámolókat tartanak az ösztöndíjasok, ahol az azonos művészeti

ágban alkotók találkoznak, és megvitatják a létrejött vagy készülő munkákat... Arra is van lehetőség, hogy az eltérő művészeti ágak képviselői is kapcsolatokat teremtsenek, és közös alkotások szülessenek. Például a népművészek és iparművészek közös divatbemutatót viszik a közönség elé a tradicionális viseletek újragondolt változatait. Az ösztöndíjas online platformon eseményként, hírként posztolják fellépéseiket, kiállításait, publikációikat, így megismerhetik egymás munkáját. Vagy egyszerűen csak inspiráló erőként szabadon hatnak egymásra az aktív kortárs művészek.

– Három kurátor is dolgozott a kiállítás létrehozásán. Mi volt a koncepciójuk?

– Sipos Balázs Ferenczy Noémi-díjas üveg-művész és Ferencz S. Apór Barcsay-díjas erdélyi festőművész volt a két kurátortársam. Az volt az vezérelve a szervezőbizottságnak, hogy két mostani ELTE alumni ösztöndíjas dolgozhasson, én pedig fogjam össze a kurátorok munkáját. Hasonló elvek mentén a harmadik *Essentia Artis* kiállítást rendezem, így van rálátásom visszamenőleg is a dinamikákra... A mostani kiállításon a száz ösztöndíjas közül ötvenkét tárgyalkotó és irodalmár művész alkotását tekinthetik meg, olvashatják a látogatók a két teremben. Kilencven százalékban azokat a műveket állítottuk ki, amelyek a hároméves ösztöndíjprogram ideje alatt születtek. Minden résztvevőtől több, öt-hat alkotást kértünk, amelyek közül három-négyet mutattunk be. Úgy vélem, a különböző területeken alkotó művészek munkái reprezentálják a Kárpát-medence kortárs művészetét.

– Meg lehet fogalmazni, melyek azok a viszatérő témák, amelyek leginkább érdeklék ma a kortárs magyar művészeket?

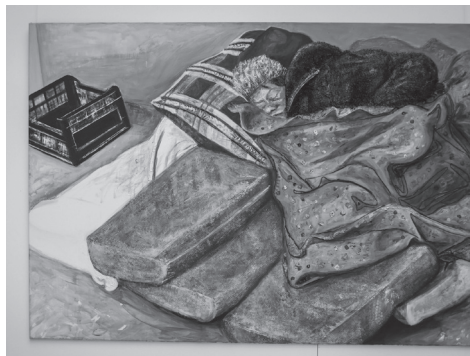
– Az a tapasztalatom az évek során, hogy kitüntetetten figyelembe veszik a fenntarthatóság kérdését, a család kérdését, a szociális

kapcsolatok kérdését akár urbánus, akár vidéki szinten. Stílusosan pedig a figurális, narratív és a nonfigurális absztrakt és minimalista formanyelv egyaránt jelen van az építészettől a képző- és iparművészetig egyaránt. Ezen a kiállításon például egy fotóművész, Hernád Géza *LTP* című sorozatával panelházakban lakó emberekről, környezetükről készített hiteles portrékat. Egy másik építész, Boór Bernadett Hilda a vidéki élet frissítésén dolgozik oly módon, hogy újragondolta a kis léptékű állattartást az egyszerűség és a harmónia jegyében. Összhangban a környezettel, az állat és az ember: tyúkólat, sertés- és szarvasmarhaistálló tervezett és mutatott be.

– Ha a kisebbik teremben állva körülnézünk, kevés kivétellel csupa olyan tárgyat és tervet látunk, amelyek akár együttesen alkothatják egy vidéki porta, egy kertés ház berendezését, használati tárgyait, illetve az ott használt ruhákat.

– Azt szoktam mondani, amikor tanítok, hogy egy műalkotásnak van funkciója is. Nem az az első számú célja, hogy bekerüljön egy múzeumba, és ott steril térben létezzen. Nem az alkotás minőségét minősíti, hogy múzeumba, kiállítóterembe kerül, vagy valakinek az otthonába. Mind a kettőnek megvan a maga helye és szerepe, sőt az sem ritka, hogy egy adott művésztől ide is, oda is kerül alkotás. Egy összművészeti tárlaton, mint ez, felerősödik ez az érzés.

– A bejáratnál látható egy gyergyói koszorus felöltő – Vargyasi Melinda munkája –, és itt, mellette egy újragondolt gyergyói viseletet látunk ezekkel a karmantyúkkal. Nem messze a ruháktól a már említett csirke- és disznóól és szarvasmarhapajta terveit állították ki, egyedi formatervezésű üvegedények – Pattantyús Gergely Gábor munkái –, faragott láda és még sok különféle tárgy látható a falak mentén, közben portrékat is látunk népzeneészekről Bácsi Róbert László fotóin.

az op-art stílusú óriás betű, Simon Péter Bence munkái; a gesztusfestészetet reprezentáló kép, Baráth Áron festménye; és persze a Csongor és Tünde jelmezterve, meg az a jelmez is, amelyet eredetiben láthatunk, Nagy Viktória munkái.

– Szerettük volna bemutatni a Csongor és Tünde jelmezeit, de a Nemzeti Színházban még folyamatosan játsszák a darabot, ezért egy a Várkert Bazárban előadott bollywoodi performansz jelmeze látható a kiállításon.

– Izgalmas összhang alakult ki a nagy méretű gesztusfestmény és egy reneszánsz szakrális kép restaurálási dokumentációja között.

– Bizony, ebben a teremben a digitális restaurálás folyamatát látjuk egy képcsoporton, Bakonyi Tímea munkáján. A látogató ritkán

– A keményfából faragott szuszékot, amely meg van töltve búzával, nem a művész készítette, hanem egy folyamatmű része. Itt, fölötté a fotókon látható, hogy egy patak sodrása fölé egy bádogládába búzát vetett, és további képeken dokumentálta a búza érését. Learatta, és a szomszédos vízimalomban megőrölte, végül kenyeret sütött belőle a művész, vagyis Szanyi Borbála szobrász.

– Itt, a terem másik oldalán a Paradigma Ariadné építészeti csoport építészeti terveit és megvalósult munkáik fotódokumentációját láthatjuk.

– Nagyon izgalmas, ökológikus gondolkodású építészeti munkák ezek, úgy illesztik be az épületeiket a környezetbe, hogy szerves egésetet alkosson épület és környezete.

– Makovecz Imre organikus építészetét folytatják?

– Munkájuk része az organikus mozgalomnak, de inkább geometrikus formákkal dolgoznak. Nem úgy organikusak, ahogy Makovecz, hanem ahogy Frank Lloyd Wright. Bár munkájuk emlékeztet az amerikai és a Bauhaus-típusú gondolkodásra, de egyéni karakterű építészetük van, melyben a hagyományos közép-európai parasztházakra is reflektálnak, másrészt a minimalista térképzés és a természet kapcsolatát helyezik előtérbe.

– Az ösztöndíjasok irodalmi és művészetelméleti munkáihoz hogyan férhet hozzá a látogató?

– Ebben a teremben kialakítottunk egy olvasósort, ahol az irodalmi és elméleti szekció ösztöndíjasai mellett a kiállító művészek katalógusait, írásos munkáit is lehet olvasgatni. Valamint építettünk egy videóvetítőtermet, ahol a film- és fotóművészeti szekció dokumentum- és animációs filmes alkotásait lehet megnézni.

– A nagyobb teremben, úgy tűnik, jóval több a városias alkotás. Lakótelepi portrék, részben kollázs technikával készült festmény egy hajléktalanról, Bács Emese munkája; enteriőr és exteriőr festményekből épített, ház formájú

Enteriőrök az Őrizni – használni – teremteni kiállításból

installáció, László Dániel alkotása; tipográfiai ábrák, groteszk üvegszoborfigura, Sipos Balázs művei; egyedi karakterű kollázmunkák barátságáról, ellenségeskedésről, Ferencz S. Apor alkotásai; egészen hihetetlen formájú kilincsek, Rékasy Bálint munkái; vagy éppen korszerű múzeumi enteriőrképek láthatók, Kern Orsolya belsőépítész munkái...

– Különleges feladat volt berendezni ezt a termet is, főleg a hangsúlyosan ösztöndíjasok miatt, de nagy örömmre szolgált, ahogy lépésről lépésre kialakultak a tematikus, egymásra reflexív műcsoportok.

– Érdekes és látványos lett. Vonzza a szemet

találkozhat egy restaurátori munka közvetlen dokumentációjával. Az Esztergomi Keresztény Múzeumban őrzött XV. századi, Mária gyermekével című kép fotói és az elvégzett, digitálisan készített restauráció csak ilyenformán látható, így tervként és műalkotásként is fel fogható.

– Azért maradt viszonylag üres a terem közepe, mert időnként megtelik emberekkel?

– Igen, a népes megnyitőesemény miatt, valamint ezt a teret használjuk az Essentia Artis kisebb fellépőszámot mozgó előadóművészeti bemutatókon is.

– Önnek melyik a személyes kedveltje a tárlat anyagából?

– Ha csak ezt az egy falat megnéznék a bejárattal szemben, tudnánk, miről szolt az élet a 2020-as években Budapesten. A külvárosi-belvárosi életformán át, a szakralitáson keresztül a családi életig, a gesztusfestészetig, a figurális és installatív festészetig. Nagyon izgalmas. A kiállításhoz katalógust készítettünk, amely nyomtatott és online formában is megjelent, ebben bemutatjuk a programra jelentkezett ösztöndíjasokat.

(Varga Klárának a Magyar Hírlapban megjelent riportja alapján)

A kiállításon szereplő ösztöndíjas művészek

MEGÁLMODOTT MUNKÁK

Dr. Alexa Zsolt ÉPÍTÉSZ

Alexa Zsolt kutatása az arculat és a hangulat témáját vizsgálja: azt, hogyan hatnak a környezet finom, sokszor észrevétlen elemei térérzékelésünkre és biztonságérzetünkre. Ezek az apró részletek meghatározzák, mennyire érezzük rendezettnak, otthonosnak vagy idegennek az adott helyet. Munkája az országos buszmegálló-pavilonok arculati és funkcionális újragondolására irányul. A cél egy olyan helyspecifikus pavilonrendszer kialakítása, amely egyszerre felel meg az építészeti esztétika, a funkcionalitás és a helyi kulturális sajátosságok követelményeinek. A kutatás részeként elkészült részletmodell a kiállításon is látható. Az árnyékolás kérdése is foglalkoztatja Alexát. Egy saját fejlesztésű mobil árnyékolón dolgozik, amely a városi terek és teraszok használati minőségét javítja.

Az idő múlásáról így ír: „Létrehozunk egy helyet, étellel telik meg, majd átalakul vagy eltűnik. Ami megmarad, az az emlék és a térélmény.” Alexa Zsolt építészeti munkáját a *Minusplus* építészirodában végzi, amelyet két másik építésszel közösen alapított. Munkásságát több díjjal is elismerték: 2019-ben és 2024-ben BÉK Építészeti Nívódíjat kapott, 2023-ban pedig a Design Management Díj SZTNH különdíját nyerte el. Emellett három éve tanít tervezést adjunktusként a Metropolitan Egyetemen, ahol az építészet és az érzékelés kapcsolatát kutatja és oktatja.

Dr. Bába Szilvia

MŰVELŐDÉSSZERVEZŐ

Bába Szilvia 2015-ben szerzett *summa cum laude* eredménnyel PhD-fokozatot a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Interdiszciplináris Doktori Iskolájában *Magyaridentitás a tengerentúli diaszpórában* című értekezésével. 2020-tól a Duna Művészegyüttes Nonprofit Kft. ügyvezetője. Egy könyv, egy önálló kiadvány és több mint ötven cikk szerzője. Munkásságát Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetéssel, Magyar Kultúráért, Pro Civibus díjjal és miniszteri elismerő oklevéllel díjazták.

Az ösztöndíjprogram keretében részben a korábbi, a tengerentúli magyar diaszpórával kapcsolatos kutatását kívánta folytatni az észak-amerikai magyar vagy magyar származásúak közösségére fókuszálva. Elemezte, hogy az anyaországi, kiterjesztve a Kárpát-medencei mai magyar kultúrát és azon belül a művészeteket, művészeket mennyire ismerik a szervezetek vezetői, a rendezvények szervezői, hogyan jelenik meg napjainkban a mai magyar kultúra, (kortárs) művészet az észak-amerikai diaszpóra életében. Felmérte, hogy milyen kulturális és művészeti produktumra van és lehet igényük az amerikai és kanadai magyar közösségeknek.

A diaszpórában élő magyarok kulturális és művészeti életének is meghatározói a magyar etnikai szimbólumok: az emlékhelyek, szob-

rok, emléktáblák, amelyek közül az USA-ban és Kanadában találhatók összegyűjtötte. Bemutatta, hogy milyen az együttműködés az észak-amerikai diaszpóra szervezetei között. Röviden vázolta, hogy milyen pályázati források állnak a szervezetek rendelkezésére. Javaslatokat fogalmazott meg a mai magyar kulturális és művészeti élet, így a művészek, művészetek észak-amerikai diaszpórában való megismertetése, az amerikai és kanadai etnikus szervezetek megmaradása, az emigráció magyar keresztény kultúrájának a jövőbe való átmentése, továbbfejlesztése érdekében.

Babiczky Tibor

KÖLTŐ, ÍRÓ, SZERKESZTŐ

Babiczky Tibor 2005-ben végzett a Pázmány Péter Katolikus Egyetem magyar-angol szakán. A 2010-es években újságíróként és rádiós műsorvezetőként is ténykedett. Pályafutása során olyan ismert kiadónál dolgozott felelős szerkesztőként, mint a Libri és a Scolar, valamint a Digitális Irodalmi Akadémia szerkesztésében is szerepet vállalt. Első verseskötete 1999-ben jelent meg *Istenek vagytok* címmel. Munkáját a Móricz Zsigmond irodalmi ösztöndíjjal, illetve a Prima Primissima Junior díjjal ismerték el. 2017-ben elnyerte a Nemzeti Kulturális Alap támogatását.

Rendszeresen publikál számos hazai irodalmi folyóiratban, írásai megjelentek többek

közt a Holmi, a Jelenkor, az Élet és Irodalom, a Vigilia és a Litera hasábjain. Műveit angolra, franciára, illetve cseh, lengyel, horvát és görög nyelvre is lefordították. A versek mellett dal-szövegeket is alkot.

Az ösztöndíj időszaka alatt három verseskötete jelent meg a Kalligram kiadó gondozásában: a *Szapphó-paradigma* (2021), az *Alloszantrosz és Khtónikosz: Hajótörés szélcsendben* (2022), illetve *A tengerről* (2023). Az idei évben jelenik meg esszékötetete, mely a *Nyitott paloták* címet viseli.

Bács Emese

KÉPZŐMŰVÉSZ

Bács Emese 2004-ben diplomázott a Magyar Képzőművészeti Egyetem festőszakán. Példaképeihez hasonlóan ő is sokoldalúságra törekszik, mivel a festészen kívül a sokrétű grafikai, illetve a hagyományos toll- és ceruza-, valamint pasztellrajztechnikákat is alkalmazza. Ezenkívül selejtanyagokból emberszerű plasztikákat hoz létre. Az urbanizált ember elmentmondásos életének mindennapi élmény- és látványanyagából építkezik. Témája a hétköznapi napokból elkapott pillanatok, így ezeket a hétköznapi eszközöket médiumként is alkalmazza.

Legjellemzőbb alkotói módszere a talált tárgyak egymás mellé helyezésével kialakított koncepcióépítés és a hagyományos festészeti eszközök ötvözése. A festményekre applikált hulladékanyagok felhasználásával igyekszik igazi upcycling szemléletet megvalósítani, amelyben a feleslegessé váló tárgy nem egyszerűen újrahasznosul a művészi alkotófolyamatban, hanem művészetté formálva többletértékké alakul.

„Azért festek várost, mint például Edward Hopper és sokan mások, mert ott élek. Ezért azt gondolom, hogy feladatom valamilyen lenyomatot hagyni az utókor számára arról, hogy milyen napjaink valós Budapestje. Nekem ez autentikus és igazi” – vallja Bács Emese.

Bács Róbert László

FOTOGÁFUS

Bács Róbert László a klasszikus dokumentarizmus képviselőjeként vált ismertté, Junior Prima díjas és André Kertész-nagydíjas dokumentarista fotográfus. Fotográfiáiban a hitelesség és a szubjektív képi világ találkozik, melyeket intenzív érzelmi töltetű életképek, csendéletek és érzékeny portrék jellemeznek. Művészetének középpontjában az ember és a társadalomban való jelenléte áll, képeiben a szabadság kérdéskörét és a függetlenségért való küzdelmet kutatja.

A National Geographic hatására már kamaszkorában vonzódott a fotográfiához, tanulmányait a Práter utcai szakiskolában kezdte, majd a Magyar Hírlapnál gyakornokoskodott. A Max fotólaborban dolgozott, ahol olyan neves fotósok anyagait nagyította, mint Korniss Péter és Urbán Tamás, majd Hapák Péter asz-szisztenseként tanulta meg a műtermi fotózás alapjait.

2004-től a Hölgyvilág fotóriportereként dolgozott, 2006-ban pedig első díját is elnyerte a Magyar Sajtófotó Pályázaton a szentendrei művészekről készült sorozatával. 2007-ben Észak-Indiába utazott, ahol a tibeti buddhisták életét dokumentálta. Ez a sorozata több díjat is hozott számára, köztük az André Kertész-nagydíjat és a Munkácsi Márton-díjat, illetve 2008-ban Junior Prima díjjal is kitüntették. 2009-ben a Fővárosi Nagycirkusz mindennapjait örökítette meg *Manézs* című sorozatában, amivel az NPPA (National Press Photo Agency) második díját is elnyerte.

2022-ben elnyerte az MMA hároméves ösztöndíját, amelynek keretében a magyar népművészet és a hagyományok megőrzésével foglalkozó alkotókat fényképezett. Fotográfiai munkái a társadalmi igazságosság, az emberi sorsok és a szabadság kérdéseit vizsgálják.

Bakonyi Tímea Györgyi

FESTŐ-RESTAURÁTOR

Bakonyi Tímea Györgyi, a Magyar Képzőművészeti Egyetemen végzett festő-restaurátor művész munkájával a hagyományos mesterségbeli tudás és a jelenkor digitális eszközei között teremt hidat. Az ösztöndíjprogram időszaka alatt ugyanis digitális rekonstrukciókat készített sérült, töredékes műtárgyakról.

A kutatási téma ötlete akkor fogalmazódott meg benne, amikor a Szépművészeti Múzeumban őrzött, Sodoma műhelyéből származó XVI. századi predellatöredéket restaurálták kollégáival. A műtárgyat szándékosan megrongálták: a festett jelenetek szereplőinek szemét, száját, orrát kiszurkálták, egyes alakokat összekarcoltak. A helyreállítás legnagyobb kihívása abban rejlett, hogy az eltérő szemléletű restaurálási javaslatokat összhangba hozzák. Ennek köszönhetően megszületett egy interaktív képernyő, mely digitális rekonstrukció segítségével mutatja be, hogy hogyan néztek ki a festmények eredeti szépségükben, mikor még az oltár részét képezték, és milyenek voltak a megrongált képek a szúrásnyomok kiretusálását megelőzően.

Ezután grafikai képesítést is szerzett, hogy jobban elmélyedhessen a digitális rekonstrukciók készítésében. Emellett több jelentősebb restaurálási munkában is részt vett: például a Nemzeti Kastélyprogram keretein belül megújuló bajnai, dégi és füzerradványi festmények helyreállításában, valamint az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus görögkatolikus kiállításának előkészítésében. A gyakorlati munka mellett az elméleti kutatás is fontos számára.

Az ösztöndíjas időszak rekonstrukciói közül az esztergomi Keresztény Múzeum Francesco Toscaninak tulajdonított fatáblaképét emelné ki a szakember. A műtárgyak erőteljesen hiányosak, azonban a kiegészítendő terület nagysága miatt a valóságban sosem kerülhetnek kiegészítésre. Ezért az ösztöndíjas a festett jelenetekről készített felvételeken pixelről pixelre haladva

virtuálisan teremtette újra a *Krisztus színeváltozása* és a *Kiűzetés a Paradicsomból* jelene-
tet, és adott új életet Szűz Mária és a gyermek
Jézus alakjának.

Balla Zoltán

OPERATŐR, FILMKÉSZÍTŐ

Balla Zoltán a kolozsvári Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) Természettudományi és Művészeti Kar filmművészet, fotóművészet és média szakán végezte tanulmányait operatőri alap- és mesterképzésén. 2020-tól alelnöke és egyik alapítója az erdélyi KopiaKollektiva Egyesületnek, amely a kortárs fotográfia és mozgóképek népszerűsítését célozza az erdélyi kistérségekben. Alkotói munkája mellett operatőrént dolgozik magyarországi és romániai televízióknál, valamint zenei fesztiválokon és broadcastközvetítéseken.

Munkáiban az ember és a környezet viszonya kap hangsúlyt. Az emberi nyomok és interakciók elevenednek meg. Jellemző formanyelve a hosszan kitartott, mozdulatlan kompozíciók dominanciája, amely egyfajta „lassú mozi” hoz létre. A koncepció mozgatórugója a fotográfia és a mozgóképek találkozásának összemosódása.

Az *Itthon vagy otthon* című kísérleti dokumentumfilm a magyaridentitás mindennapi megélését és megőrzését vizsgálja Bukarestben, egy olyan multikulturális nagyvárosban, ahol a román és magyar közösségek között a kölcsönös távolságtartás és az idegenség érzése uralkodik. Bukarest vibráló, multikulturális környezetében a film érzékenyen mutatja be, hogyan élhető meg a magyaridentitás egy olyan közegben, amely gyakran kívülállóként tekint a kisebbségekre. Az alkotás nemcsak a nehézségeket, hanem az együttműködés lehetőségeit is megvilágítja.

„Tíz éve foglalkozom mozgóképpel. Dokumentarista megközelítéssel dolgozom, ahol az élelem táruló élet véletlenszerűsége és előreláthatatlansága zsigeri képi absztrakciót vált ki belőlem... A következő lépésem a dokumentumfilm bemutatása és vándormozi formában történő népszerűsítése Erdély különböző közösségi helyszínein” – vallja Balla Zoltán.

Baráth Áron

FESTŐMŰVÉSZ

Baráth Áron képzőművész 2006-ban végzett a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, és azóta is aktív szereplője a szakmának. Számos hazai és külföldi, csoportos és egyéni kiállítás van már mögötte. Mostanában többek közt Dallasban, New Yorkban és Berlinben voltak önálló kiállításai, csoportos kiállítások keretein belül is számos országban mutatták be képeit.

Baráth Áron számára a festészet jelenti az abszolút szabadságot, az improvizációnak pedig nagy szerepet tulajdonít, hiszen az egyfajta rögtönzött (nem átgondolt) reflexiója az alkotó énjének. Baráth szeret kísérletezni, sőt ezekből születnek néha a legmeglepőbb munkák, fő inspirációs forrása a hangulat, melyet a zene tesz teljessé. Festészeti munkásságát az absztrakt, azon belül is a gesztusfestészet határozza meg.

Pályázata témájának a képalkotás egyfajta önterápiai eszközként való használatát vá-

lasztotta: három zenei irányzatra fűzte fel a három ösztöndíjas évét: a magyar népzene és annak három adott tájegységre jellemző stílusára, továbbá a klasszikus muzsikára, illetve a dzsesszre három-három magyar képviselőjű-kön keresztül.

Bátori István

ORGONAMŰVÉSZ

„Ha a Földön e finom harmónia ennyi művészi kifejezéssel örvendeztetni meg az emberi fület, mely mértékű élvezet és öröm tapasztalható a mennybéli lelkek és az angyalkórusok hallatán? És valóban, ezt a csodás hangszert nagyszerűségéért orgonának nevezzük [...]. Mint az már meg lett említve, külső megjelenése felettből megörvendeztetni a szemet, míg a hangja, mintha a fülnek sügna szavakat, melyek a szív érzéseit árulják el, ezzel kifejezve a léleknek belső elrendezését.” Girolamo Diruta (1546 körül–1625) szavai a Velencében megjelent *Il Transilvano* előszavában kifejezik mindazt, ami az orgonamuzsika transzcendens élményére jellemző. A hatalmas templomterekben felcsendülő, gyakran több száz éves hangszerek a mai napig képesek a hallgatóságot magukkal

ragadni és időutazásra repíteni a távoli múltba.

Ilyen hatást idéz meg az *Il Transilvano* reneszánsz kori orgonaiskola magyar nyelvű fordítása is, melyben a szerző négyszáz év távlatából fejt ki nekünk gondolatait mestereiről, a zene és azon belül az orgonaművészet addig ismeretlen titkairól.

Bátori István würzburgi és ferrarai tanulmányai során a historikus orgonákon elsajátított barokk és romantikus orgonairódalom mellett nagy hangsúlyt helyezett az ezt megelőző korok zenéjének megismerésére is. 2015 óta Bolognában él, ahol eredeti állapotukban fennmaradt, reneszánsz orgonákon tanulmányozhatta a korszak műveit, amely részét képezte az MMA- ösztöndíj támogatásával létrejött könyv megírásának. A kiadvány tartalmazza az *Il Transilvano* két részének (1593, 1609) teljes, magyar nyelvű fordítását, melyet egy részletes tanulmány egészít ki. Külön füzetben kapott helyet az értekezés antológiájában található tizenhárom toccata, tizenhárom ricercare és a két canzone modern kottája. Az orgonaművek meghallgathatóak Bátori István előadásában a könyv mellékleteként az 1565-ben épült monumentális mantovai Antegnati-orgonán készült felvételen.

Benedekffy Katalin

ÉNEKMŰVÉSZ

Erdélyiként, székelyként és Kányádi Sándor Kossuth-díjas költő unokahúgáként fontosak számára a gyökerei, a kultúrája és a magyar nemzethez való tartozása.

Elismert és világot látott énekművészként mindig szem előtt tartotta a magyar zenei és irodalmi élet fontosságát, kultúránk ápolását, tovább örökítését a következő generációnak. 1998-ban költözött Magyarországra. Előbb színészi, majd bölcsészdiplomát szerzett. Zenei karrierje előrehaladtával a kolozsvári Gheorghe Dima Nemzeti Zeneművészeti Egyetemen szerzett zeneművészeti diplomát opera és oratórium szakon.

2003-ban a *Csengettyű*, *csengettyű* karcsonyi lemeze aranylemez lett, majd 2004-ben megjelent első dokumentumfilmje *Huncutazás* címmel a Duna Televízió tá-

mogatásával. 2010-től számos nemzetközi koncerten énekelt szólístaként Európában (Németország, Spanyolország, Ausztria, Svájc, Románia, Oroszország, Izrael) és a tengerentúlon is (Los Angeles, San Francisco, Hollywood, Montreal, Ottawa, Toronto). Közreműködött a bécsi Staatsoper művészeivel hangversenyeken, a Margitszigeti Szabadtéri Színházban pedig a *Báthory* címszerepét alakította több alkalommal is. Rendszeresen fellép a Kolozsvári Magyar Operában és a Budapesti Operettszínházban.

2021-ben megjelent első könyve, az *Egy csipetnyi Erdély – Legendák, mesék, ízek világa*, mely ösztöndíjas projektjének alapját képezte. Az MMA művészeti ösztöndíjának köszönhetően három éven keresztül lehetősége nyílt több hátrányos helyzetű gyerekcsoporttal dolgozni és beavatni őket a klasszikus zene világába. Munkásságát az elmúlt években Prima díjjal és a Magyar Arany Érdemkereszt állami kitüntetéssel jutalmazták. 2024-ben a Magyar Művészeti Akadémia köztestületi tagjának választották.

Jelenleg a Debreceni Csokonai Színház magánénekese. Rendszeresen tart könyvbemutatókat, operakoncerteket és klasszikus zenei beavató előadásokat, nem feledkezve meg szülőföldjéről sem, ahol rendszeresen jótékonyági koncerteket ad.

Berecz István András

TÁNCOS, KOREOGRÁFUS

Berecz István András a Pázmány Péter Tudományegyetem jogi karán végzett. A Fonó Budai Zeneház művészeti vezetője, koreográfusként íj. Vidnyánszky Attila alkotótársa. Fellépett és tanított a világ számos országában Amerikától Kínáig, de a hagyományos műveltség terjesztését itthon is fontos feladatának tartja.

Abban hisz, azért küzd, hogy „...zenei és táncos anyanyelvünk ne formalinban áztatott csontvelő maradjon, amit múzeumi nénik őriz-

nek, hanem lüktető, élő kultúra! És egyre több közös ünnepen lesz szövetség az ének, a tánc magyar és magyar közt. Hiszem, hogy ez egy kiegyensúlyozottabb, boldogabb közösségi élethez vezethet minket!”

Ösztöndíjasként különböző, a táncot és a színházat ötvöző darabokat koreografált vagy rendezett. Ilyen volt például az *Idő mögül megszólaló erdő*, amelyet Csoóri Sándor versei és esszéi ihlettek. A népi kultúra örököjeként, közvetítőjeként is azonosul a költő szavaival: „*A népdal mint hajlam, mint érzékenység, mint meghatározó erő. Odakerült az Ómagyar Mária-siralom mellé és Ady mellé: István király szarkofágja mellé és Picasso mellé. Nem egyszerűen csodálni való parasztdalt látok benne, a lélek múlt idejű remekműveit, de magyarságom máig felismerhető szellemi és indulati alaprajzát. Förlümülhatatlan vázlatot, mely, mint a tenyér vonala, sorsot mutat... A parázslás korszakába jutott népi kultúránkra ne úgy tekintsünk, mint az augusztus huszadikára süített díszkenyérre. Mert semmi köze azokhoz a képzetekhez, melyek ropogósnak, hamvasnak, menyecskepirosnak hiszik. Népi kultúránk: nemzeti kultúránk része, nem pedig érdekes hajtása. Nem rozmaringfa, nem tulipánfa, hanem az idő mögül megszólaló erdő. Valamikori örömök, átkok, panaszok, szerelmek, fölbuzdulások bújtató rengetege. A történelmünkéből máig hiányzó történelem.*”

Bezzeg Gyula

FOTÓGRÁFUS

Bezzeg Gyula 1983-ban született Szenttamáson, a Vajdaságban. Filozófiai tanulmányait az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karán végezte el, majd 2017-ben Budapestre költözött. 2023-ban szerzett diplomát a Budapesti Metropolitan Egyetem fotográfia mesterképzésén. Kezdeti munkáiban főként a portré- és aktfotók kapnak szerepet, az utóbbi években fordult érdeklődése a dokumentarista, majd a megrendezett fotográfia irányába, két korszakában közös nevező az emberközpontúság.

Bezzeg sosem fogalmaz meg állításokat, sokkal inkább kérdéseket tesz fel, ezáltal munkáit az állandó keresés itatja át. Hosszú távú projektjeit – mint a *Kétlaki*, a *Csendes bástyák*, a *Polarizált testek* vagy a *Határeset* – sajátos kettősség jellemzi, és ez a kettősség az egész munkamódszerére kihat. Egyfelől létezik a dokumentarista Bezzeg, aki az utcákon, mezőkön, kocsmákban, búcsúban, falvakban és városokban mozogva képes a látványt képpé formálni, másfelől létezik a staged photographer Bezzeg, aki gondosan megrendezett látványokat teremt, gyakran meglepő és abszurd képeket hoz létre.

Bezzeg Gyula származásából eredően szorosan kötődik a nemzeti kisebbségi lét kérdéseihöz és ezeknek feltárásához. Az MMA Művészeti Ösztöndíj program ideje alatt az alkotó egy régóta megálmodott és dédelgetett munkáját valósította meg, amely az akadémia támogatása

nélkül nagy valószínűséggel sosem jött volna létre. Ösztönző volt számára ily módon alkotni. A jövőben szeretné ösztöndíjas munkáját minél több helyen bemutatni országszerte és a határon túl is, illetve a tervei között továbbra is szerepel a vajdasági magyar kisebbség témájával még mélyebben foglalkozni és a fotográfia eszközeivel feltölteni azt a valós vagy vélt szakadékot, amelyet az országhatárok jelentenek.

Bizják Dóra

ZONGORAMŰVÉSZ

Bizják Dóra 1996-ban diplomázott a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, ahol egy évvel később énekes-korrepetitori oklevelet is szerzett. Tanárai Hambalkó Edit, Kemenes András, Gulyás Márta és Rados Ferenc voltak. 1999-ben az Illinois State Universityn (USA) újabb művészdiplomát kapott Módos Gellért tanítványaként. Részt vett Kurtág György, Schiff András, Vásáry Tamás, Dimitrij Baskirov, illetve Leon Bates mesterkurzusain.

Zentai Károly zongoraművésszel 1999-ben megalapította a négykezes és kétzongorás

repertoárt játszó Duo Klavi-Artot. 2000-ben megnyerték a padovai II. Nemzetközi Silvio Omizzolo Négykezes Zongoraversenyt, ennek köszönhetően 2001-ben megjelent *Four Hands Dancin'* című lemezük a Velut Luna kiadó gondozásában. Azóta rendszeresen koncertezik itthon és külföldön. 2002 januárja óta dolgozik a Nemzeti Énekkar zongorakísérő-korrepetitoraként. Tizenöt éven át Kocsis Zoltán közvetlen környezetében tevékenykedhetett, ami egy életre meghatározta zenei ízlését, felfogását. Gyakori közreműködője a Nemzeti Filharmonikusok, a Művészetek Palotája, a Magyar Rádió, a Zempléni Fesztivál és a Művészetek völgye által rendezett hangversenyeknek.

A Filharmonikusok tagjaként, illetve művészbarátaival is azon dolgozik, hogy a klasszikus zenét széles közönségnek juttassa el magas minőségben, de mégis megérthető és szerethető módon. A Duo Klavi-Art tagjaként az MMA művészeti ösztöndíja 2021 és 2024 között abban támogatta, hogy a pandémiát követően újra megtalálhassa a kapcsolatot a zeneszerető közönséggel, és a három év alatt harminc hangversenyt adva népszerűsíthesse a gazdag és különleges négykezesrepertoárt.

Bondor Csilla KÉPZŐMŰVÉSZ

Bondor Csilla a gimnázium elvégzése után, 1995 és 2002 között animációs szakmai tevékenységet folytatott, többek között a Pannónia Filmstúdiónál is. Ezt követően felvették a Magyar Képzőművészeti Egyetem képregény szakára, mesterei König Róbert és Kocsis Imre voltak. 2006-ban elnyerte a Római Magyar Akadémia ösztöndíját, 2007-ben a Kogart-díjat, később 2014-ben az I. Csendélet Biennálé különdíját. Az elmúlt húsz évben több hazai és külföldön rendezett egyéni és csoportos kiállításon vett részt, munkái magángyűjteményekben is megtalálhatóak itthon, valamint Törökországban.

Művészetének témái mindig személyes élményeken alapulnak, saját megfogalmazása szerint panteisztikus istenhite és spirituális érdeklődése irányítja. Örök inspirációs forrása a természet szeretete, visszatérő motívum a fa mint anyag megjelenése, a víz, a föld és ezen elemek találkozása. Az egyetem második évében kezdett tussal festeni használt deszkákra, a beléjük faragott mintákból monokróm tárgyak jöttek létre. Később egy dézsát ábrázolt felülről, majd formára vágta: így kezdődött el a formázott deszkaobjektok készítése. Kezdetben egyszerűbb tárgyakat, majd személyes, ugyanakkor szimbolikus képeket készített. *Szoba* című diplomamunkája egy hét darabból álló fali installáció volt, mellyel elnyerte a legjobb diplomamunka díját és a Kogart-ösztöndíjat is.

Az ösztöndíjprogram időszaka alatt bővítette alkotásainak számát, valamint több kiállításon szerepeltek munkái. Lehetősége volt az MMA tagjaival, ösztöndíjas társakkal és sok más hazai és határon túli alkotóval együtt a Ludwig Múzeum *Metafizikus áthatolás egy zebrán* című csoportos tárlaton művet kiállítani 2022-ben.

Boór Bernadett Hilda ÉPÍTÉSZ

Boór Bernadett Hilda ösztöndíjas munkája Németh László Kert-Magyarország mozgalmanak építészeti kivételése. A hároméves ösztöndíjprogram során a paradicsomi „parasztudvart” rajzolta körbe, ahol a munka a gazdát nem fárasztja, ahol az állatok a maguk természete szerint élhetnek...

„Beszükült a látómezőnk. A környezetünk a falak közé zsugorodott. Hajdanán a dolgozó átlagember, a parasztkörnyezete az udvara volt. Századunk parasztembere excell táblázatokat tölt ki, olvas, ír, rajzol vagy intéz, de mindenképpen falak között, számítógép előtt teszi. A Paradicsom egy kert. Itt az állatok és az emberek összhangban élnek. Gyönyörű hely, ahol a »munka« nem izzaszt, ember és állat jól él, és az emberek látják a napot, az eget, és esténként üdvözlik a csillagokat” – vallja Boór Bernadett. Az alkotó a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolájának növendékeként a

magyar szerves építészet képviselőitől tanult, és az ösztöndíjas alkotás során fő inspirációs forrása a magyar népi építészet volt, melynek formavilágát mint harmonikus egységet tudatosan őrizte meg.

Az építészetben az újszerűség helyett a minőségi „középszerűség” foglalkoztatja, amely a szépséget közvetíti szakmai és civil szemeknek egyaránt. Célja terveivel az állattartás népszerűsítése, valamint annak bemutatása, hogy jól működő épületekkel az állattartás izzasztó munka helyett kikapcsolódás, paradicsomi élet is lehet.

Borkovics Péter ÜVEGTERVEZŐ MŰVÉSZ

Borkovics Péter 2019-ben írta meg doktori disszertációját *A teremtő erők* címmel. Legfontosabb elismerésének a háromévente megrendezett kanazavai nemzetközi üvegiállításán és versenyen való részvételi lehetőséget és az ott szerzett díjakat tartja. Ugyanitt minden alkalommal beválogatták a legjobb száz művész közé. Tucatnyi üvegszobra ma már a világ több múzeumában és gyűjteményében megta-

lálható, például Tojamában, Szentpétervárott, Lettében, Frauenaiban. Emellett több nemzetközi kiállításon vett részt, például Velencében, Michiganben, Coburgban.

„Véletlenek sora, hogy az üveggel dolgozom, és azóta az üveggel való foglalkozás témája is a »véletlenről« szól. Pont a formálhatóságának összetettsége a kulcsa, az, hogy közben sok anyag jelen van benne. A másik fontos dolog, hogy úgy formázható, mint egyik anyag sem. Az üvegben találtam meg azt a »modellező anyagot«, amivel meg tudom valósítani a világot formáló erők megjelenítését. Ezek az erők közvetlenül formálják az üveg anyagát általam rendezett keretek között. Az üveg a kemence belsejében megmozdul, én ekkor lépek közbe, és beleavatkozom e mozgásba. Megállítom az időt” – vallja Borkovics Péter.

A művész a támogatásnak köszönhetően jobb minőségű anyagokat szerezhetett be, azokkal szabadabban bánhatott. A legfontosabbnak a szabadság bizonyult, bátran tudott kalandozni, feladva a biztosat az új lehetőségek ígéréteért.

A jövő lehetőségeink előkészítése már megtörtént, hiszen rengeteg ötlet előzi meg a valós, befejezett tárgyakat: ezek ott sorakoznak a polcokon várva a sorsukat. Az üvegekészítéskor az újabb utak nehezen indulnak, lassú a kivitelezés, sok időre van szükség, az újabb anyagokat ki kell ismerni a biztos alkalmazáshoz. A sorozatok többnyire befejezetlenek, és alkotásuk során gyakran átfedések keletkeznek más gondolatokkal. Borkovics Péter vallja, hogy az üveg filozofikus anyag, saját életritmusa van, s e ritmus már túl elérhetetlen a világunk sodrásában.

Boros Misi ZONGORAMŰVÉSZ

Boros Misi az MMA ösztöndíjprogramjának eddigi legfiatalabb támogatott alkotója, aki 18. életévét betöltve nyerte el a három évre szóló támogatást. A zene szeretete egészen gyermekkorától kezdve áthatja mindennapjait. Először

négyévesen ült zongora elé, tizenegy évesen egy ország ismerhette meg a Magyar Televízió *Virtuózok* című műsorában 2014-ben.

Ekkor a kicsik korcsoportjában első díjat kapott, majd ezt követően felvételt nyert a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Rendkívüli Tehetségek Képzőjébe. Összesen tizenegy zongoraversenyen szerzett első helyet nyolc és tizenkilenc éves kora között. Koncertezett többek közt New Yorkban, Tokióban, São Paulóban, Pekingben és Sanghajban. Európa színpadai is örömmel fogadták: Bécs, München, Párizs, Chateauroux, Moulins, Aix-en-Provence, London, Milánó, Róma, Zürich, Stockholm, Göteborg, Zágráb is fellépőhelye volt. Tizenhét éves korára közel háromszáz koncerten lépett fel.

2016-ban Junior Prima díjat vehetett át. 2020-ban A Magyar Klasszikus Zene Ifjú Nagykövete címet nyerte el. Pályázata a *Fantáziák* címet kapta, melyben megvalósult egy önálló zenei anyag, a Hungaroton lemezkiadásban felvett *Fantáziák/Phantasies* CD, amely 2024 szeptemberében jelent meg. 2022 augusztusában a svájci Verbier Fesztivál zongoristadíját vehette át a Tábor Alapítvány támogatásával. A Kulturális Minisztérium által fenntartott Nemzeti Tehetség Program védnöke volt a 2023-as évben. A minisztérium Boros Misi Zeneligetét hozta létre a Bököz Fesztivál keretében Tésenfán.

A hároméves időszakban összesen száztizenkilenc koncertet adott, ebből harminc alkalommal külföldön (Ausztria, Svájc, Németország, Franciaország, Románia). Jelenleg Berlinben a Barenboim–Said Akadémiára jár.

Bucsi Réka ANIMÁCIÓS FILM-RENDEZŐ

Bucsi Réka animációs film-rendező, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen szerzett mesterdiplomát. Diplomafilmje, a *Symphony no. 42* Oscar shortlist-re került 2014-ben. Személyes filmjeit számos nemzetközi filmfesztiválon vetítették, mindhárom filmje szerepelt a Berlinale rövidfilmes versenyprogramjában, kettőt bemutattak a Sundance-on, valamint kettőt az SXSW-en. Réka *LOVE* című rövidfilmjét 2017-ben az Európai Filmdíj legjobb rövidfilm kategóriájában jelölték. *Solar Walk* című alkotása többek között elnyerte a 2018-as Berlinálén az Audi Short Film Awardot és az Ottawa International Animation Festival 2018-as nagydíját. Jelenleg a The Criterion Channel kínálatának része. Bucsi Réka tizenhét nemzetközi filmfesztiválon zsűrizett, előadóként részt vett a berlini és a New York-i Pictoplasma és a németországi FMX animációs konferencián. A Pratt Institute NYC, a The New School NYC és a CalArts vendégtanára volt.

A történetmesélés hangsúlyosan vizuális formája mindig is fő motivációja volt. Filmjei rendhagyó módon építik fel a narratívát, központi témái távoli perspektívából mutatnak be érzelmeket és világokat. Történeteinek fontos

atmoszféráját a melankólia és a véletlenszerű humor alkotja. Számára talán a legfontosabb a közönségből kiváltott érzelmi reakció, ami ellentétes érzelmek kavalkádját idézi elő.

Az MMA ösztöndíjprogramja lehetővé tette, hogy az új, *The Great Silence* című nagyjátékfilmjének fejlesztésére tudjon koncentrálni. Bucsi legfontosabb jelenlegi terve a *The Great Silence* animációs nagyjátékfilmjének elkészítése, amelyet az MMA Művészeti Ösztöndíj program alatt fejlesztett.

Csáki András GITÁRMŰVÉSZ

Csáki András zenei tanulmányait Budapesten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen és Los Angelesben a University of Southern California Thornton School of Musicon folytatta. Tanulmányai alatt tizenegy nemzetközi versenyen nyert első díjat. 2009-ben Junior Prima díjat nyert, 2015-ben az Ágai Karola és Szendrey-Karper László-émlékérem első gitárművész kitüntetését, 2022-ben pedig Liszt Ferenc-díjban részesült. 2009 óta tanít a Zeneakadémia Vonós Tanszékén gitár főtárgyat.

A 2021-ben elnyert MMA Művészeti Ösztöndíj program keretei között a klasszikus gitár egyik legizgalmasabb – de Magyarországon mégis eddig kevésbé kutatót – időszakát, a hangszer XIX. század eleji irodalmát, előadói gyakorlatát vette górcső alá, legfőképpen a kor gitáros metodikái, iskolái alapján. Ez a szakirodalomban gyakran guitaromanie-nek nevezett időszak meghatározó a mai előadói gyakorlat szempontjából is, hiszen ennek a korszaknak az elején jelent meg és terjedt el a mai húrozású, hangolású gitár.

Az ösztöndíjnak köszönhetően vásárolt romantikus gitárkópia főszereplésével készült demonstrációs YouTube-videófelvételek korunk technikai lehetőségeinek kihasználásával bemutatják a modern és a romantikus gitár hangzásának különbözőségeit. Az ugyancsak az ösztöndíj ideje alatt a romantikus hangszerrel rögzített lemezfelvételen a korszak meghatározó művészeinek, Mauro Giulianiak három Rossinianája hallható. A felvétel meghallgatható a Spotify, az Apple Music és a YouTube Music platformon.

A videó- és hangfelvételek mellett elkészült egy tanulmány is. Az írás a kor hangszer történeti eseményeinek rövid bemutatása mellett zenei példákon keresztül ismerteti a XIX. század elejei gitárosok zenei és technikai megközelítését, illetve igyekszik tisztázni a napi előadói gyakorlatban leginkább felmerülő interpretációs kérdéseket.

Csikné Bardon Réka

CSUHÉFONÓ NÉPI IPARMŰVÉSZ

Csikné Bardon Réka, a népművészet ifjú mestere a népi kultúránkból sarjadó, csuhéból fonható használati tárgyainak elkészítését vállalta. Csuhéfonó munkásságával, alkotásaival azt a célt tűzte ki maga elé, hogy felhívja a figyelmet kihalófélben lévő mesterségére és a mestersége által meghatározott életformára, a csuhéfonásban rejlő lehetőségekre és annak sokoldalúan hasznosítható alapanyagára. Réka szerint a csu-

héfonónak két alapvető feladatot kell ellátnia a közösség és a megújulás jegyében: alkotói közösségeket létrehozni, ahol visszatáncolhatja mesterségét, és a hagyományokból táplálkozó mesterséget megújítva átmenteni mai korunkba.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program 2021–2024-es időszakában ezek a feladatok álltak ösztöndíjas tevékenysége középpontjában. Megvalósította a *Magtól a szatyorig* összetett, egész éves programsorozatát, ezzel olyan gyakorlati módszert kínálva, amely az embereket óvodáskortól felnőttkorig közelebb hozza és bekapcsolja a csuhéfonás mesterséggel járó életformába. A csuhé megmunkálása különösen a lakáskultúra és a divat területén alkalmas a kísérletezésre.

A csuhéfonó népi iparművész az ösztöndíjas időszak alatt elkészült innovatív munkái, formatervezett csuhétáskái, kiegészítői és csuhébútorai megidéznek a hagyományos formákat, és felismerhető, egyedi márkaként népszerűsítik a csuhéfonás mesterségét. Bardon Réka munkái során keresi annak lehetőségét, hogy a hagyományt milyen innovatív megoldásokkal, formai kísérletekkel tehetjük megélhetővé, hozhatjuk használatba, milyen módon hordhatjuk, viselhetjük, népművészetünk miként maradhat élő.

Csuzi Márton

TÁNCMŰVÉSZ, KOREOGRÁFUS

„A kultúra tulajdonképpen a lélek vakcinája, a művészet a kollektív tudat antidepresszánsa. Az alkotók olyanok, mint a savannán a csorda őrei. Ha közeledik egy ragadozó érzelem, gondolat, jeleznek a többieknek. A művész a társadalom pszichiátere...” – vallja Csuzi Márton.

A Budapest Kortárstánc Főiskolán diplomázott 2010-ben, majd elvégzett egy posztgraduális képzést Párizsban az Art Du Déplacement Academyn. Ezt követően elsősorban a Duda Éva Társulat adott teret művészi ambícióinak közel tíz éven keresztül, de szabadúszóként feltűnt többek között Kovács Gerzson Péter (Tranzdanz) előadásáiban, dolgozott Feledi Jánossal, Kulcsár Noémivel, a Közép-Európa Táncszínházzal, Berlinben Constanza Macrasszal (Dorkypark Company), Brüsszelben Hugo Dehaessel. A színpadon kívül a tánctermekekben oktatóként is vállalt feladatot.

Koreográfusként is termékeny évek állnak mögötte. Első önálló előadásával, a *Simeonnal*, elnyerte egy amerikai szervezet, a WISE Alapítvány koreográfusi díját, dolgozott Szöcs Artúr rendező mellett a *Lear király* táncszínházi adaptációján, koreografált sikerdarabot a Loupe Színházi Társulással (*A kezdet/vége*). 2023-ban, harmadmagával megalapította saját társulatát, a OneTwoMany kollektívát, akik multidiszciplináris előadásokkal járják Európát.

Jelenleg egy önálló esten dolgozik, mely önismereti utazásra hívja a nézőket. A követ-

kező feladat egy kortárs színház- és táncvarieté megalkotása lesz, mely alternatívát kíván nyújtani a kereskedelmi értelemben szórakoztató előadásokra, azok mellett.

Jövőbeli terveiről így ír: *„Azt hiszem, a következőben arra fogok koncentrálni, hogy megértsem, hogyan érvényesülhet jobban a kortárs előadó-művészet ebben az óriási kulturális zajban. Személyes történetekkel szeretnék foglalkozni, de nem elvesztve a műfaj szórakoztató erejét. Mindemellett természetesen én is öregszem, és egyre nagyobb kíváncsisággal várom, hogy merre változik a táncom, a testem, lelkem...”*

Dergez-Rippl Dóra

MŰVÉSZETELMÉLETI KUTATÓ, FILOZÓFUS

Dergez-Rippl Dóra doktori tanulmányait állami ösztöndíjjal végezte. Két kutatói ösztöndíjat nyert az MMA programjaiban (2014–2015, illetve 2021–2024 között). Kutatási területei Gerzson Pál festőművész eszmevilága, illetve Babits Mihály életművének bölcséleti háttére.

Emellett filozófiatörténet, művészetpszichológia, valamint a mesterséges intelligencia filozófiai kérdéseinek témájában végez kutatásokat, és főként a kortárs analitikus pszichológia archetipusos szimbólumelméletének bölcséleti kérdéskörét kutatja.

Dergez-Rippl Dóra célja az ősi kulturális építőkövek újrafelfedezése a filozófiai, művészetpszichológiai és pedagógiai diskurzus számára. Az ösztöndíjas időszak alatt a konstruktív szakmai közeg, a részbeszámolókhöz kapcsolódó beszélgetések lehetőséget teremtettek barátságos légkörű, kivételes tudományos diskurzusokra. A kutatás továbbá lehetővé tette az értékes kapcsolati háló kialakítását is.

A Gerzson-életmű komplex kutatási irányjai közt jelentős a transzdiszciplináris vonal, amelyen haladva Dergez-Rippl Dóra a nonfiguratív természetábrázolás képisége és a reprezentáció viszonyát, valamint az emlékezet és idő viszonyának vizsgálhatóságát szeretné áttekinteni a jövőben. Gerzson Pál életműve kivételes példája a konzervatív kortárs művészetnek, amely a régi szakmai és kulturális értékek megőrzése segítségével törekszik formateremtő újításokra – éppen ezért ez az életmű további elmélyült kutatásra érdemes.

Dévyty Zoltán

KARNAGY

Dévyty Zoltán a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen végzett tanulmányai után a berlini Hanns Eisler Főiskola karvezetés szakán volt ösztöndíjas, ahol Richard Strauss kórusművészetével foglalkozott, és 2010-ben szerezte meg karvezetői diplomáját. 2009 és 2012 között tanított, vezényelt és kurzusokat tartott Kínában zeneművészeti egyetemeken, iskolákban, többek között Tajüan, Peking, Csengtu és Hangcsou városában, ahol kamarazenekekkel, gyermek-, női és vegyes karokkal dolgozott. Ezt követően Budapesten az ELTE Bartók Béla énekkarának hangképzője és másodkarnagya, illetve az újpesti Adorate énekkar vezetője volt. Énekesként a Honvéd

férfikarban, a Magyar Rádió Énekkarában, Helmuth Rilling együtteseiben, Stuttgartban és Weimarban szerezte tapasztalatait.

2017 óta Kínában él. Küldetésének tekinti, hogy elősegítse Kínában a Kodály-koncepció alkalmazását a zenetanításban, hogy ne csak ismerjék, de a gyakorlatban is használják a módszert. Ennek érdekében hozta létre az MMA támogatásával azt a kínai gyermekdalgyűjteményt, amely alapjául szolgált a 2025 januárjában megjelenő tankönyvcsalád első fejezetének. Jövőbeli feladatai közé tartozik a kínai gyermekdalok alapján pedagógiai célzatú két- és háromszólamú énekgyakorlatok összeállítása, illetve kortárs kórusművekben való feldolgozása.

Dragony Tímea Ildikó

ZENESZERZŐ

Dragony Tímea Ildikó a hazai és nemzetközi zenei élet ismert, keresett zeneszerzője. Szimfonikus zenekari művei, kamarazenei, vokális darabjai, kórus- és vokálszimfonikus kompozíciói rendszeresen hallhatóak a koncertpódiumokon. Vezető szimfonikus zenekarok és neves szólisták széles körben játszó műveit. Drezdában a Modern Zenei Fesztiválon, a Tavaszi Fesztiválon Madridban és Frankfurtban tűzték műsorra műveit. Önálló szerzői koncertje került megrendezésre a Mendelssohn Bartholdy Zeneakadémián Lipcsében és Amszterdamban az Őszi Fesztiválon. Zeneakadémiai éve alatt köztársasági ösztöndíjat nyert. 2000-ben a spanyol kulturális minisztérium ösztöndíjasa volt. Három alkalommal (2002, 2003, 2004) részesült Kodály Zoltán zenei alkotói ösztöndíjban. Pályáját két éven át az Academie Musicale de Villecroze (Franciaország) támogatta. 2022. május 30-án, a magyar klasszikus zene napján a Nemzeti Filharmonikus Zenekar műsorra tűzte ősbemutatóként a Műpa zeneműpályázatán díjazásban részesült BIFROST *A Híd* című zenekari művét a Zeneakadémián. Szakmai

munkásságának elismeréseképpen 2023-ban Bartók Béla–Pásztor Ditta-díjban részesült.

„Az alkotói ösztöndíj időszakában három fő vonal mentén komponáltam. Zeneszerzői célkitűzésem volt a széles spektrumon zajló alkotás, a színes paletta létrehozása több műfajban: nagylegzetű, szimfonikus kompozíciókon át, kamarazenei alkotásokon keresztül a pedagógiai célzatú, gyermekeknek készült művekig. Az elkészült kompozíciókból számos bemutatásra került. Kamarazenei és vokális műveim közül fesztiválokon, kiemelt eseményeken hangzott el a Színek zengése című ének-gitár duó, a *La magie de la vue* című trió, *Est, valamint Kél a Hold* című zongorakiséretes kórusművem és a gyermekeknek készült négykezesek is. A Műpa Bartók Béla nemzeti hangversenytermében a Petőfi-emlékév alkalmából elhangzott a *Csillagsugár* című vokálszimfonikus alkotásom Záborszky Kálmán vezényletével. Az ösztöndíjnak köszönhetően a legfontosabb célom valósult meg: a magyar kultúra értékeinek gyarapítása” –vallja Dragony Tímea.

Falvai Balázs

OKLEVELES ÉPÍTÉSZ

Falvai Balázs a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Középterülettervezési Tanszékén diplomázott 2003-ban, diplomamunkájával Hauszmann Alajos-díjat érdemelt ki. A Junior Prima díjjal kitüntetett építész 2012-ben DLA-fokozatát is ugyanitt szerezte meg. 2008-ban Nagy Mártonnal és Török Dáviddal megalapították saját irodájukat, a DMB Műtermet. A Pro Architectura díjjal és Molnár Péter-emlékdíjjal elismert stúdió olyan munkákat jegyez, mint a Mies van der Rohe-díjra jelölt Újpesti Multifunkcionális Sportcsarnok és a nagykanizsai Boldog Donáti Celesztina Óvoda vagy Magyarország főkonzulátusa Lendván, a tatai Látássérültek Rehabilitációs Intézete, a Lechner Ödön tervezte városligeti Sipekivilla rekonstrukciója és bővítése, valamint az ürömi római katolikus Szent György-plébánia.

Építészeti terveik között szerepel többek között az ankarai és a varsói magyar nagykövetség, a MOME-campus, a Magyar Nemzeti Múzeum, valamint a Tata Szíve tervpályázat. A műterem vezető építész a Debrecen Kultúrájáért Alapítvány kitüntettje, több tárlat kiállítója és kurátora, kéziratok szerzője.

Építészeti munkásságának fő motivációja a kézműves szakmagyakorlás lehetőségeinek keresése. Praxisa mellett hangsúlyos az egyetemi szerepvállalása is: a BME Építésztechnika Kar Lakóépülettervezési Tanszékének tanszékvezető-helyettese, a Kraft kutatócsoport műhelyvezetője. Az egyetemi tevékenységében is fontos szerepet kap az anyagokkal kapcsolatos kísérletezés, a barkácsolás tervezői stratégiává emelése, amely leleményességet, hagyományörzést és egyben innovációt is jelent munkáiban.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program segítségével sikerült felépítenie a Debreceni Egyetemnek tervezett inkubátorházat, amelynek terve különleges módszertannal született meg. A helyszíni művezetések keretében való érzékeny tervezés a kézműves szakmagyakorlás új lehetőségeit keresi. Az elmúlt időszakban gondolatainak mintegy kísérleteként társaival számtalan installációt, forma- és részlettanulmányt készített.

Félegyházi Zsuzsanna

ÉPÍTÉSZ, IPARMŰVÉSZ

Félegyházi Zsuzsanna a Magyar Iparművészeti Egyetemen diplomázott építész iparművészként. A történelem, a kultúrtörténet és a művészettörténet iránti érdeklődése, e területek szeretete gyermekkorától tart, és az évek során csak erősödött. Figyelme egyre inkább a középkor varrási, illetve a különféle textilművek díszítő technikái felé fordult, főképpen a különböző hímzésekkel, azoknak készítményi metodikájával és stílusával, illetve jelentésével és háttérrel foglalkozik. Gyermekével – Félegyházi Botonddal és Félegyházi Borbálával – együtt kísérleti régészeti projekteken vesz részt, az

által készített autentikus történelmi viseletek számos alkalommal szerepeltek hazai és határon túli hagyományörző rendezvényeken.

Fontos szerepet játszik életében tudásának, kutatásainak továbbadása is. Visegrádon rendszeresen tart gyermekeknek történelmi témájú foglalkozásokat és táborokat, amelyek rendre nagy sikert aratnak.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program lehetőséget adott arra, hogy minderre a tudásra új irányból tekintsen. Az így megálmodott és megalkotott könyv címében – *A Hely hagyománya – a lassú idő dicsérete* – megjelenő hely nem más, mint szűkebb hazája, Visegrád Isten által teremtet és ember által alkotott környezete.

Sokgyermekes édesanyaként a hagyományos női tevékenységek és a mögöttük felsejlő asszonyi sorsok foglalkoztatják. Ösztöndíjas munkájában e két irányvonal találkozik. A visegrádi aranykor meghatározó asszonyai, a királynék élete villan fel térhatású akvarelleken s a hozzájuk kapcsolódó középkori szövegemlékekben: sok száz éves öltésből kialakuló, arany, fehér és vörös szálak szövődéke domborodik a lapokon.

Ferencz S. Apor

BARCSAY-DÍJAS KÉPZŐMŰVÉSZ

Ferencz S. Apor tanulmányait a csíkszeredai Nagy István Művészeti Középiskolában, majd 1996 és 2001 között a bukaresti Nemzeti Művészeti Egyetemen végezte. Tagja számos szakmai szervezetnek, többek között a budapesti MAMŰ Társaságnak és a Caffart Képzőművészeti Egyesületnek, illetve a Romániai Képzőművészek Szövetségének. 2015-ben alapította és azóta szerkeszti a *Fórumtizenöt* online képzőművészeti fórumot, amely a székelyföldi kortárs képzőművészeti történelem szemléje. Korábbi szakmai elismerései között szerepel a Barcsay-díj (2011), a II. Székelyföldi Grafikai Biennálé különdíja (2012), a Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíja (2021–2024).

2017-től a sepsiszentgyörgyi Székelyföldi

Grafikai Biennálé megbízott kurátora. Az alkotói pálya mellett fontosnak tartja a szakmai közösségi munkát is, így számos esemény és kiállítás művészeti vezetője. Munkáiban hangsúlyosan jelen van az emlékezés témaköre és a saját, emberi kapcsolati viszonyrendszerének kérdései. Művészetének tartalmi háttérben gyakran megtalálhatók társadalomkritikai elemek, de ugyanúgy helyet kap a humor és az ironikus hangvétel. Eszköztárában fontos szerephez jut a talált tárgy, és beemeli „provinciája” tárgyi kultúrájának egy-egy elemét is, ily módon hangsúlyozva a lokális, tradicionális értékek fontosságát.

A hároméves ösztöndíjprogram az anyagi támogatás biztosítása mellett stabil szakmai háttérrel adott, ami nagymértékben hozzájárult a szakmai fejlődés folyamatához. A művésztervei között számos megvalósítandó projekt-munka szerepel, ezek egyike az őt körülvevő közvetlen makrotársadalom és a saját emberi viszonyrendszerének kérdéseinek vizsgálata.

Dr. Gálboryné Manninger Zsuzsanna

A MANNINGER MIKLÓS
TÁNCMŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY
KURATÓRIUMÁNAK ELNÖKE

Gálboryné Manninger Zsuzsanna néptáncoscsaládban nevelkedett. Édesapja Manninger Miklós koreográfus, nagybátyja Manninger György koreográfus. Tizennégy éves korától néptáncolt az édesapja által vezetett táncegyüttesben, amelynek édesanyja is táncosa volt. Édesapja 2014-ben bekövetkezett halála után családjával megalapította a Manninger Miklós Táncművészeti Alapítványt, melynek kuratóriumi elnöke. Az alapítvány célja a koreográfus testvérek gazdag hagyatékának gondozása, koreográfiáik szerzői jogi védelme, azok Lábánféle kinetográfiai lejegyzése, illetve táncleírással való rögzítése.

A Manninger testvérek mind a magyar, mind a nemzetiségi kultúra területén maradandót alkottak, György sokszor korát megelőzve,

Miklós a magyarországi német táncművészet színvonalát koreográfiai alapjait lerakva. Zsuzsanna ösztöndíjprogram keretében végzett kutatásának célja a Manninger testvérek szakmai pályájának részletesebb feltárása, a koreográfiaik összegyűjtése, valamint a korszak megismerése volt, amelyben alkotásaik megszülettek.

„Az ösztöndíjprogram elősegítette számomra a kutatási témám vonatkozásában a kapcsolat-építési lehetőségeket, szélesre tárta a kutatási lehetőségeket egyes intézményekben, mint például az Allambiztonsági Levéltárban, a Martin György Média Társaságban, a Táncarchívumban, a Zenetudományi Intézetben, a Hagyományok Házában. Emellett segítséget biztosított külföldi intézetekkel történő kapcsolatfelvételi esetén is” – vallja dr. Gálboryné Manninger Zsuzsanna.

Az ösztöndíjas célja, hogy a koreográfus testvérek teljes hagyatékát a rendelkezésre álló filmek alapján táncjelírással, illetve szöveges táncleírással rögzítse, pályájukról, életükről, az amatőr néptáncmozgalomban betöltött szerepükről összefoglaló művet írjon.

Góra Orsolya

FESTŐMŰVÉSZ

Góra Orsolya festőművészként diplomázott 2000-ben, Nagy Gábor tanítványaként, a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. 1997-ben Ludwig-ösztöndíjat nyert, mely lehetővé tette neki, hogy két szemesztert töltsön a Düsseldorf-i Művészeti Akadémián, Konrad Klapheck professzor nemzetközi osztályán. Már akkor is a különböző színelméleteket kutatva hozta létre sorozatait, melyeken keresztül a szín szublimálásának, feloldódásának folyamatait kutatta, megtartva annak testi, tapintható minőségét. Célja, hogy a festék, a testes szín anyagi, tárgyi mivoltát úgy jelenítse meg a festővásznon, hogy közben azok egy érzékfeletti, spirituális, anyagtalanság világát ábrázoljanak.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program alatt Nemcsics Antal színelmélet kutató professzor színelméletét és színdinamikáját dolgozta fel, átül-

tette azt a jelenbe és igazolva a mester azon gondolatát, miszerint a színek túlmutatnak önmagukon.

Képei nem sorolhatók sem a figurális, sem pedig a nonfigurális kategóriába. Valóságselemek vagy ezekre utalások, mint a táj, a hegyek, a víz, a szikla, bár megjelennek a munkákon, de ezek az elemek, szimbólumok csupán egyfajta átmenetek, átjárók a való és a transzcendens világ között

Színszekvenciáknak nevezte el az ösztöndíjprogram során létrehozott képeket, valamint azt a folyamatot, ahogy a színek kapcsolódási sorrendjét vizsgálta a képeken. Ahogy az ember jellemvonásait, karakterét és viselkedését nagymértékben befolyásolják az életben egymásra épülő események, valamint az azokat mozgató személyes döntések, úgy a színek összhatása is, azok kapcsolódási sorrendjének függvényében dől el.

Grela Alexandra

ILLUSZTRÁTOR, FESTŐMŰVÉSZ

Grela Alexandra a Krakkói Képzőművészeti Akadémia festő szakán diplomázott 1999-ben, majd ugyanott szerzett doktori fokozatot (DLA) 2012-ben. Alkotásai eddig huszonnyolc egyéni kiállításon és több mint száz csoportos kiállításon voltak láthatóak a következő országokban: Magyarország, Lengyelország, Franciaország, Olaszország, Spanyolország, Németország, Oroszország, Ukrajna, Szlovákia, Románia, Bulgária, Észak-Macedónia, Törökország, Egyiptom, Kína, Japán, Kuba, Argentína, Uruguay.

Illusztrátorként több mint negyven publikációt jegyzett, köztük számos díjazott kötet. A gyermek- és ifjúsági illusztrációk mellett készít papírszínházakat (a budapesti Csimota Kiadóval), illetve szépirodalmi és kulturális illusztrációkat is. 2019-ben neki ítéltek az I. Budapesti Illusztrációs Fesztivál fődíját. 2021 és 2024 között az MMA művészeti ösztöndíjasa volt. 2022-ben szerepelt a legfontosabb nemzetközi gyermekkönyv-illusztratori válogatásban (IBBY Honour List). Magyarországon négy ízben ítéltek neki az Év illusztrátora díjat.

Munkásságát Debrecen városa Csokonai-díjjal ismerte el. 2024-ben férjével, Kónya Ábellel közösen elnyerték az ugyancsak debreceni Kölcsey Ferenc-ösztöndíjat.

„A művészi illusztráció inspirál leginkább. Meggyőződésem, hogy az illusztrációnak nem csak az lehet a szerepe, hogy kiegészítse, másolja a szöveget. Képes arra is, hogy önálló műként funkcionáljon...” – vallja Grela Alexandra.

Ars poeticája szépirodalmi művekhez készített alkotásaiban érhető tetten a legmarkánsabb. Az 55 × ADY című kötet vagy a *Viszek egy szívet – Egymásra felelő versek* ennek kiemelkedő példái. Az MMA Művészeti Ösztöndíj program segítségével elkészült egyik képciklusa ugyancsak irodalmi ihletésű: a még nyomtatott kiadásra váró *ottHOL* – kortárs irodalmi antológia. Grela Alexandra munkái bizonyítják, hogy a korosztályoktól független irodalmi illusztrációnak a XXI. században is van létjogosultsága.

Dr. Hajas Ágnes

MŰVÉSZETTEL NEVELÉS COACH,
KOMPLEX RAJZELEMZŐ,
ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

Hajas Ági küldetése a művészeti integráció és a művészettel nevelés. Figyelme fókuszában az áll, hogyan tudják egyes művészeti ágak egymást hatékonyan támogatni és az alkotási folyamatot előremozdítani, mert hisz abban, hogy a szakterületeknek és művészeti területeknek újra meg kell nyílniuk egymás felé ahhoz, hogy úttörő megoldások és kiemelkedő alkotások születhessenek.

Mivel Ágnes saját magát is folyamatosan képezte különböző művészeti területeken, hamar észrevette, hogy egyes módszerek átültethetők más alkotási területekre, sűrítve ezáltal a gondolatot, az alkotás esszenciáját képezve le. Ebben a szellemiségben hívta életre a 2000-es évek elején a RÉT (rajz, építészet, tánc) kísérleti alkotóműhelyét, amely 2005-ben workshop sorozatként a Trafóban,

a Kortárs Művészetek Házában is helyet kapott. Ugyanebben a szellemiségben hozta létre 2008-ban a MAAK Design csoportot, ahol iparművészekkel és képzőművészekkel közösen hoztak létre újító, különleges alkotásokat.

Ágnes első gyermeke megszületése után vidékre költözött, ott életre hívta a Napház Alkotóházat, ahol főleg nagyobb óvodás, kisliskolás gyermekeknek tartott komplex művészeti foglalkozásokat. Megfigyelte, hogy a gyerekek esetében mekkora fejlesztő erővel bír az alkotás komplexitása, oktatói tapasztalataiból született meg 2017-ben a doktori munkája is, amely később könyv formájában is kiadásra került *RÉT, Rajz-Építészet-Tánc, avagy építészet gyermekeknek* címmel. A MMA művészeti ösztöndíjprogramja révén olyan meséket készít, amelyben nemcsak a gyermekeket, hanem szüleiket is megszólítja alkotó játékra. A jövőben a mesekönyvekből egy sorozatot kíván létrehozni, olyan segítő tartalmakkal, honlappal és videókkal kiegészítve, amelyek támogatják azokat a szülőket is, akik távol állnak az alkotástól.

Hajdú D. András

FOTÓMŰVÉS

Dokumentarista fotósként Hajdú D. András munkái középpontjában a társadalmi igazságtalanság, az emberi jogok és a humanitárius problémák állnak. Egyik legfontosabb projektje a Kongói Demokratikus Köztársaságban készült sorozat, amely dr. Hardi Richárd szemorvos életét és munkásságát mutatja be. Hardi doktor három évtizede gyógyít a Kongó szívében található Mbuji-Mayi városában, ahol a térség egyetlen jól felszerelt szemészeti központját vezeti. Innen indul rendszeresen orvosi missziókra, hogy a környező falvakban élő, gyakran sok száz kilométerre lakó látássérült pácienseket elérje. Ezek az emberek sokszor gyalogosan, rokonok segítségével vagy a bicikli csomagtartóján érkeznek, hogy esélyt kapjanak látásuk visszanyerésére. A legtöbbjük szürke hályogban szenved, amely egyszerű műtéttel gyógyítható, mégis életük egyetlen reménye Hardi doktor munkája.

„A képriporttal nemcsak Hardi doktor elhivatottságát szerettem volna megmutatni, hanem azokat az emberi sorsokat is, amelyek mögöttük rejtenek. Munkáim során mindig arra töreksem, hogy fotóim ne csak dokumentálják a valóságot, hanem érzelmi kapcsolatot teremtsenek a nézőkkel, és rámutassanak azokra az emberi sorsokra, amelyek a statisztikák mögött rejtenek. A fotósorozat számomra a reményről, az empátiáról és az emberi kitartásról szól” – vallja Hajdú D. András.

Az immár tíz éve tartó fotódokumentáció elnyerte az évek során az amerikai Pictures of the Year díját, a Magyar Sajtófotó Pályázaton kétszer is első helyezett lett, és számos nívós helyen publikálták, kiállították. Több millió emberhez jutott el Hardi doktor története, amely így társadalmi változást hozott: a közösségi összefogás eredményeként megépült egy európai színvonalú kongói kórház. Az ösztöndíjas szemében ez a fotóriporterség igazi értelme: a képekkel nemcsak dokumentálni, hanem cselekvésre inspirálni is lehet.

Héjja János

HANGSZERKÉSZÍTŐ

Héjja János mestercselló-készítő részben zenész, részben iparművész, így a két művészeti ág metszésében *hangszobrászként* mutatkozott be a Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíjasainak találkozóin. Már gyerekkorában hangszerek vették körül, így magától értetődő volt számára a zenetanulás. Vonós hangszereken tanult szülővárosának zeneiskolájában, de fő hangszerre mindig is a cselló volt. Ennek a hangszernek a hangját nevezi Héjja János a „zenei anyanyelvének”, így amikor a hangszerészetet választotta, magától értetődő volt, hogy elsősorban csellókra specializálódik.

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem hangszerészképző iskolájában lett vonós hangszerész. 1994-ben állt először idős mestere, Daróczy Péter gyalupadja mellé, majd a következő években Rác Barnabás műhelyében készítette a nagybőgőket. 1999-ben alapította

meg saját műhelyét, ahol a csellók javítása mellett új mestercsellók készítése lett a fő alkotói területe.

Mestercsellói a 2000-es évektől bekerültek Magyarország legismertebb zenekaraiba, majd európai és tengerentúli csellisták is „összekötötték életüket” egy-egy Héjja-csellóval. Műhelyében régi hangszerek kópiái készülnek, amelyeknek az alapjukként szolgáló antik csellók megfordultak műhelyében, és azok kisugárzása, hangkvalitása megragadta a mestercselló-készítő figyelmét.

Az ösztöndíjprogramra beadott pályázatának témája is egy csellókópia elkészítése volt: az 1800-as évek közepén alkotó, magyar Stradivarinak is nevezett Nemessányi Sámuel csellóinak felkutatása után egy *Nemessányi-kópia* elkészítése és bemutatása a művészvilág előtt. Az MMA Művészeti Ösztöndíj program lehetőséget adott ennek a ritka, értékes csellónak a felkutatására és annak valóságú rekonstrukciójára. Az elkészült Nemessányi-kópia a csellisták körében nagy sikert aratott. A magyarországi és európai kiállításokon, koncerteken bemutatkozó, újonnan született Héjja-cselló reprezentálja a mai magyar hangszerkészítés magas színvonalát, mely a szakma százötven évvel ezelőtti aranykorát idézi.

Hernád Géza

FOTOGRÁFUS

Hernád Géza dokumentarista fotográfus, kétgyermekes családapa, saját indíttatású hosszú távú sorozatait 8×10 hüvelykes, nagy formátumú analóg műszaki fényképezőgéppel készíti. 2002 óta dolgozik fotóriporterként és alkalmazott fotográfusként a legnagyobb hazai napi- és hetilapoknak, magazinoknak, kiadóknak. Munkáit számos rangos díjjal jutalmazták. 2008-ban nyerte el a *Búcsú a Lipótmezőtől* című sorozatával a Sajtófotó Pályázat MÚOSZ-nagydíját, képeit az amerikai Pictures of the Year International világversenyen is díjazták 2008-ban, és beválogatták a Magnum Photos workshopjára. 2011-ben

megkapta az FFS Fotóporta legjobb portfólió díját. Munkáit számos helyen kiállították (Mai Manó Ház, Múcsarnok, Nemzeti Múzeum, Helsinki U-gallery, Pictures of the Year International [Washington D.C.], Kolga Photo Awards [Tbiliszi]), 2008-ban a Duna Televízió 25 perces dokumentumfilmbe mutatta be munkásságát.

2024-ben így nyilatkozott az ösztöndíjas időszak alatt végzett alkotótevékenységéről: „Korábbi munkáimban marginális, perifériára sodródott embereket mutattam be, jelenlegi, LTP című sorozatomban viszont a hétköznapiak különlegességeiktől mentes világa, a megszokott, sokat látott átlagoság a témám. Ez a munkám az eddigi legnagyobb fotográfiai kihívás számomra, amelyben próbálok a személyesség és a dokumentarista fotó határvonalait átlépni.”

Prof. dr. Claude W. Sui, a Reiss–Engelhorn Múzeumok Nemzetközi Fotóművészeti Fórumának vezetője szerint „Hernád Géza [...] magyar dokumentum- és portréfotós munkásságának középpontjában hazája áll. Azon kevés fotósok közé tartozik, akik nem a látványra hagyatkoznak, hanem a dolgok mélyére hatolnak a fényképezőgéppel...”

Dr. Horváth Nóra

FILOZÓFUS, MŰVÉSZETI ÍRÓ

Horváth Nóra filozófusi és művészeti tevékenysége mellett a Széchenyi István Egyetem habilitált docense és a győri Műhely folyóirat főszerkesztője. Több mint húsz éve rendszeresen publikál magyar és külföldi folyóiratokban, pályafutása során hatvan konferencia-előadást tartott magyar és nemzetközi konferenciákon. Létezésesztétikai elméletének szentelt disszertációja 2019-ben könyv formájában is megjelent *A szépség szeretői – George Santayana és kortársai* címmel. Tagja az amerikai George Santayana Societynek, és annak meghívására már több alkalommal vett részt neves tudományos rendezvényeken, 2024-ben például a római filozófiai világkongresszuson. Rendkívüli

élményként és szakmai elismerésként tekint a 2018-as pekingi filozófiai világkongresszuson tartott előadására, illetve a 2017-ben a Fudan Egyetemen (Sanghaj) az avantgárd művészetnek szentelt esztétikai konferencián tartott prezentációjára.

Már a doktori kutatásai időszakában felfigyelt a szómaesztétikára (*testesztétika*), ami végül a táncművészet és az esztétika határterületein folyó kutatások felé irányította. Egyik alapítója lehetett a Magyar Szómaesztétikai Fórumnak. 2016-ban ismerte meg személyesen a magyar kortárs tánc kiemelkedő alkotóját, Frenák Pált, s azóta kutatásai az ő művészeti tevékenységére fókuszálnak.

A Frenák Pál mentorálásával megvalósuló kutatásban több álmát is megvalósíthatta: a kutatás részeként, kitzött céljaként elkészítette a Frenák Pál Abécédaire-je – *Ájtárások a filozófia és Frenák organikus mozgásnyelve között* – című kétnyelvű könyvét, mely 2022-ben a Kortárs Táncért és Jelelő Színházért Alapítvány jóvoltából jelenhetett meg. 2024-ben elkészült a könyv e-book-verziója is, videóanyagokkal kiegészítve. 2022-ben pedig e témában habilitált a Pécsi Tudományegyetemen. Évek óta elkötelezetten közvetíti előadások és workshopok keretében a magyarországi kortárs tánc filozófiai megközelítésének fontosságát.

Jávorkai Ádám

GORDONKAMŰVÉSZ

Jávorkai Ádám a győri Richter János Konzervatóriumban, majd a budapesti Bartók Béla Konzervatóriumban végezte tanulmányait. 1996 és 2004 között Angelika May professzor és Reinhard Latzko professzor kurzusát hallgatta a Bécsi Zene- és Előadó-művészeti Egyetemen. Jelenleg Bécsben folytat zenei doktori tanulmányokat.

A csellóművész világszerte elismerésnek örvend, számos nemzetközi verseny díjazottja. A kiváló zeneművész örömmel osztja meg kivételes technikai tudását és zenei képességeit inspirációként a fiatal tehetségekkel,

David Popper, Pablo Casals és André Navarra módszereit tanítja. Rendszeresen tart mesterkurzusokat szerte a világban (Aszahikavai Nemzetközi Vonószeminárium, Plovdivi Orfeusz Akadémia, Judenburger Sommer, bogotái Zeneművészeti Egyetem, Gutenstein Meisterklassen).

Szólistaként rendszeresen olyan neves zenekarokkal lép fel, mint a Concerto Budapest, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara, a Budapesti, illetve a Győri Filharmonikusok, a Szegedi és a Savaria Szimfonikus Zenekar, a Genovai Ifjúsági Szimfonikus Zenekar és más világhírű zenekarok. Magyarországot képviselve vendégszerepelt 2005-ben a brüsszeli Jeunesse Fesztiválon és az Európai Unió keleti bővítése alkalmából rendezett EU Zenei Fesztiválon Varsóban.

Franz Patocka 2009-ben így írt róla: „Amit a csellista kicsalt a hangszeréből, a varázslat határait súrolta.” Jávorkai Ádám gordonkaművész és testvére, Jávorkai Sándor hegedűművész a művészeti ösztöndíjnak köszönhetően három éven át szenvedélyüknek, a kortárs magyar zenének hódolhattak. Ezen időszak alatt lehetőségük nyílt felfedezni és megtanulni a legújabb magyar kompozíciókat, amelyeket számos koncerten mutattak be Magyarországon, valamint Európa és Ázsia más országaiban is. Céljuk, hogy inspirálják a fiatal generációt, ezért „vodcastokon” keresztül beszélgetnek a zeneszerzőkkel, bemutatva műveiket.

Jávorkai Sándor

HEGEDŰMŰVÉSZ

Jávorkai Sándor első hegedűleckéit édesapjától kapta, és már ötévesen nyilvánosan lépett fel. A budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémián Halász Ferenc professzornál kezdte tanulmányait, majd a Bécsi Zene- és Előadó-művészeti Egyetemen Michael Frischenschlager professzornál kitüntetéssel végzett 2004-ben. Egyetemi éveiben világhírű művészek mesterkurzusain vett részt.

Olyan neves zenekarokkal koncertezhetett szólólistaként, mint a berlini szimfonikusok, a Drezdai Filharmonikus Zenekar, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara, a Bécsi Filharmonikusok, a Bruno Walter Fesztiválzenekar... Rendszeresen készítik és adják le rádiófelvételeit a Bartók rádióban, az osztrák Ö1-ben, a Radio Stephansdomban a lengyel rádióban és a japán NHK rádióban.

A Jávorkai Brothers – melyben testvérével, Jávorkai Ádámmal közösen muzsikálnak – olyan koncerttermekben vendégszerepelt, mint a bécsi Konzerthaus és Musikverein, a berlini Konzerthaus, a Philharmonie Luxembourg, a tokiói Suntory Hall, a szöuli Arts Center, a tokiói Operaváros, a jokohamai Minato Mirai Terem, színpadra állt Belgrádban, Pekingben és Varsóban is. A Volksstimme Magdeburg a következőképp nyilatkozott a művész játékáról: „Jávorkai Sándor abszolút technikai biztonsággal, sok finomsággal adott elő. Játéka változatos, tele ötletgazdagsággal...” Jávorkai Sándor egy 1696-ban, Pietro Guarneri által készített ex-Kreisler-hegedűn játszik Nicolas Maline-vonóval, mely Bartók tulajdona volt.

„Zseniális és egészen egyedülálló dolognak tartom az ösztöndíjprogramot. Az utóbbi három évben fantasztikusan izgalmas kutató- és oktatói munkát végeztem, hiányozni fognak az ösztöndíjas-találkozók a Hild-villában” – vallja Jávorkai Sándor.

Jókainé Gombosi Beatrix Ágnes

ETNOGRÁFUS, MŰVÉSZET-TÖRTÉNÉSZ, NÉPI IPARMŰVÉSZ

Jókainé Gombosi Beatrix Ágnes Kelet-Közép-Európában a viasszal írott húsvéti tojás festése egyedülálló tradícióval rendelkezik. A Kárpát-medence történeti-néprajzi térképére tekintve megállapítható, hogy minden nagyobb tájegységre jellemző a tojásírás (viasszal mintázás) hagyománya, amelyről a néprajzi szakirodalom a XIX. század elejétől fogva nyújt tájékoztatást.

A tojás egyetemes szimbóluma az egésznek, a teljességnek, a világmindenségnek. A tojásból fejlődő élet misztériumát a kereszténységben Krisztus feltámadásával állították párhuzamba. A húsvéti tojás színönímája a piros tojás, amely Krisztus kiontott vérére, azaz a megváltásra utal.

Az alkotó népművészet iránti elkötelezettségét jellemzi, hogy az elméleti tudás megszerzése éppúgy motiválja, mint a gyakorlati oldal megismerése, elsajátítása. Az ösztöndíj évei alatt többször járt Moldvában, néprajzi gyűjtést végzett a húsvéti ünnepkör tekintetében, s egy hamarosan megjelenő publikációban tárja fel a tojás szimbólumának jelentőségét a húsvéti tojás „veresítésén”, „sebesítésén” keresztül a váltott tojásig, azaz a mátkázódásig.

Az ösztöndíj biztosította keretek, valamint saját néprajzi gyűjtései a tojásdíszítés területén egy új műfaj megteremtéséhez és műveléséhez segítettek hozzá az alkotót. Elkészítette az első úgynevezett *dobozképét*, amely nem más, mint egy három dimenzióba állított kollázs, amelynek sűrített mondanivalóját a töviskoszorú, a moldvai fehér hosszúkendő és a veresített tojások összkepe nyújtja. A dobozkép műfajában több kidolgozott terve is született. A kutatás és az alkotás mellett folyamatosan számtalan tanfolyamot vezet, kézműves-foglalkozást tart, egyéni és csoportos formában oktat, hazai és nemzetközi rendezvényeken vesz részt, kiállít és kiállításokat szervez. A közelmúltban Lengyelországban, Azerbajdzsánban és Japánban mutathatta be tevékenységét.

Juhász Ádám

DESIGNER, FORMATERVEZŐ

Juhász Ádám a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem fémműves formatervező szakán végzett 2009-ben, diplomamunkája megalapozta az *Adamlamp* márka létrejöttét, amelyet 2013-ban alapított. Azóta világítótestek tervezésével és gyártásával foglalkozik, munkái között számos egyedi és sorozatgyártásra alkalmas lámpatest található. Az *Adamlamp* termékei geometrikus formáik és precíz szerkezeti felépítésük révén váltak ismertté, a digitális tervezés és kézi összeszerelés ötvözésével készülnek.

Művészi küldetése, hogy alkotásai ne csupán esztétikai értéket képviseljenek, hanem funkció-

nális, eladható termékek legyenek, amelyek különleges fény-árnyék hatásokkal emelik ki a környezetük atmoszféráját. A márka jelenlegi termékpalettája hetvenkét különböző lámpatípust tartalmaz, melyek között leginkább mennyezeti világítótestek találhatók. A lámpák különleges térelményt nyújtanak a felhasználóknak.

„Az ösztöndíjas időszak alatt rengeteg értékes tapasztalatot szereztem mind a tervezés, mind a kivitelezés terén. A műhelyem kialakítása és fejlesztése lehetőséget teremtett arra, hogy saját gyártásban valósítsam meg az általam megálmodott formákat és világítótesteket. Az alkotói folyamat során még inkább megerősödött bennem a hit abban, hogy az egyedi design és a precíz kivitelezés együtt teremti meg az igazán különleges tárgyakat” – vallja Juhász Ádám.

Kern Orsolya

ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

Kern Orsolya tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetem (BME) Építésztechnika Karán végezte, ezt követően a MÉSZ Mesteriskola XV. ciklusának és a BME Építőművészeti Doktori Iskolájának ösztöndíjas hallgatója volt. Az egyetemi tanulmányok alatt két országos építészeti pályázaton is – margitszigeti domonkos kolostorrom, veszprémi Dubniczay-palota – első díjat nyert alkotótársaival, melyek műemléki szempontokat kiemelten kezelő megvalósult munkák lettek. A műemlék-felújítások sora a paksi Szeniczey-kúria felújításával folytatódott.

2014-ben alapította a Bartók Vizuális Műhelyt három építészársával, melyben a gyerekek felé irányuló szakmai nyitás keretében az épített környezeti nevelés diszciplínák és művészeti területek közötti átjárásának, bővítésének gyakorlati kutatását tűzte ki célul. Nyári építőtáborok, alkalmi workshopok formájában zajlik tevékenységük.

A Kortárs Építészeti Központ által 2019-ben meghonosított *ArchiKids Budapest – Városálmódók* családi fesztivál építészszakmai

kurátora. Célja a világszerte elterjedt esemény szervezőjeként, annak segítségével a minket körülvevő hely és épített környezet tovább gondolása közösségi körben.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program keretében végzett kutatása az *Építészet és gyerekek* című munkájában bontakozott ki. Fókuszában a tudásátadás, az építészetközvetítés állt. Ezt a 2021 és 2023 között megépült Székesfehérvári koronázótemplom kötőredékeit bemutató kiállításra és kőtár bemutatásával egészítette ki. A BME Építőművészeti Doktori Iskolájában DLA-disszertációját *Gyerek tér/ kép – Épített környezeti nevelés módszertanának fejlesztése tinédzser korosztály számára* címmel írta.

Kolozsi Orsolya

TANÁR, KRITIKUS

Kolozsi Orsolya felsőfokú tanulmányait a Szegedi Tudományegyetemen végezte magyar és összehasonlító irodalomtudomány szakokon. A Modern Magyar Irodalmi Tanszék doktoranduszhallgatója volt 2004 és 2007 között, legfontosabb mestere Ilia Mihály. 2001 óta folyamatosan ír kritikákat többek között a *Bárka*, a *Hitel*, a *Kortárs*, a *Kalligram*, a *Tiszatáj*, a *Pannon Tükör* és a *Magyar Művészet* folyóiratba. 2011-ben jelent meg *A szöveg árnyéka*, majd 2019-ben az *Olvasonézet* című kötete, mindkettő kritikagyűjtemény. 2016-ban Bárkadíjat kapott. A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium magyartanára.

Kritikusi munkájának elsődleges célja az olvasók és a szövegek közötti közvetítés, irodalomtörténeti kutatásai pedig elsősorban Tar Sándor életművének tanulmányozására irányultak. Kutatásának – melynek címe *Tar Sándor, a térkép szélének krónikása* – eredményével szeretne rámutatni a magyar irodalomtörténet egyik legfontosabb prózairójának értékes munkásságára. A sokáig elfeledett, történelmi-politikai okokból elhallgatott szerző kötetét vizsgálva azt kívánja felszínre hozni, mennyi probléma és szövegtechnikai tudás sűrűsödik ezekben a látszólag egyszerű, letaglózó hatású szövegekben.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program 2021 és 2024 között nagy segítségére volt abban, hogy a korábban némileg háttérbe szorított

Tar-kutatásait folytathassa. Az ösztöndíjas időszak lezárultával kritikusi és tanári tevékenysége mellett szeretné tovább árnyalni Tar Sándor életművének értelmezését, majd az elkészült tanulmányokat kötetbe rendezni és kiadni.

Kontor Enikő

KERAMIKUSMŰVÉSZ

„Sok mindent szeretek. Szeretem például a rózsza és a levendula illatát beszippantani. Szeretem a telet ablakból figyelni. Szeretem az embereket megismerni. De mindennél jobban azt szeretem, hogy az agyag néma, és mégis képes elmesélni mindezt...” – vallja Kontor Enikő.

Kontor Enikő szakmai és művészeti útja egybeforr a kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdióval, ahol hét éve rezidens művészként életvitelszerűen él, és saját műhelyben alkot. Nagy lehetőség a kiteljesedésre ez a helyszín, hiszen a stúdió valamennyi technikai felszereltsége rendelkezésére áll.

Pályáját kétféle alkotói hozzáállás jellemzi. Nagy élvezete a funkcióhoz kötött használati tárgyak létrehozása, plasztikai és szobrászi elképzeléseit sem szorítja háttérbe. Mindig erőteljes és kevésbé alkalmazkodó, ami kikerül a keze alól. Éppen ezért gyakran *térkövetelő*eknek hívja a munkáit.

Alkotói hozzáállását sosem a könnyen elérhető, sikeres utak keresése jellemzi, szereti magát próbára tenni. A hároméves ösztöndíjas vállalása a továbblépéséről szól, kihasználva annak anyagi biztonságát és a szakmai közeg támogatását. Új alapanyagok felkutatása és a szabad kísérletezés jellemezte hozzáállását. A közel ötven tárgy, amelyet felsorakoztatott a harmadik év végére, négy sorozat eredménye. Kisebb és nagyobb méretű plasztikákat, fali objektet mutatott be.

Kovács Emese

NEMEZKÉSZÍTŐ,

A NÉPMŰVÉSZET IFJÚ MESTERE

Kovács Emesét a népművészet iránti vonzódásának kezdete gyerekkorába, a Délvidékre repíti vissza, ahol több népi mesterséggel is megismerkedett. A nemezkesztéssel való talál-

kozása volt az a művészi inspiráció, ami végigkísérte későbbi magyarországi tanulmányait, s új otthonra találva Székelyföldön teljesedik ki. Az élő néphagyomány sokszínű ösvényein termő talajra talált.

Már korábban felfigyelt a székelykapuk mesés, szabályos térkitöltésű faragott világára, melyet nemeztakaró formájában jelenített meg a Népművészet Ifjú Mestere pályázatán. A díj elnyerése után munkáival az Országos Népművészeti Kiállításon arany minősítést kapott. Ez év januárjában önálló kiállítása nyílt az Erdélyi Hagyományok Háza csíkszeredai székhelyén.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program lehetőséget biztosított neki, hogy székelyföldi mintakincséből ihletődve alkotásaival megteremtse saját nemezvilágát. A három év alatt folytatta elkezdett munkáját, és a székelykapuk motívumvilágában mélyedt el. Munkáival a nemezkesztés módszereinek sokszínűségét mutatja meg a napmotívumos tűnemezelt labdaktól a kirgiz sirdakvarrással készített takarókig. Figyelme a második ösztöndíjas évben az ácsolt ládák geometrikus szerkezetű mintázatára irányult. Ezeket a mongolok által használt tűzött nemezkesztési módszerrel mutatta be fehér nemeztakarón.

Nemezalkotásaihoz az utolsó időszakban a Székelyföldön található templomok festett mennyezetkazettáiból ihletődött. Az énlakai unitárius és a zabolai református templom festett világából emelte ki motívumait. Odaadással végzett munkája középpontjában az áll, miként élhetnek tovább saját, azaz magyar és egyetemes népművészeti motívumaink a nemez világában.

Dr. Kovács Emőke

TÖRTÉNÉSZ

Kovács Emőke Kaposvári származású, jelenleg is Somogyban, a Balaton vidékén él családjával, számos kulturális kezdeményezés résztvevője, nemcsak a Balaton kutatója, hanem balatoni értékmentő. Több mint két évtizede kutatja a Balaton és vidékének XIX–XX. századi törté-

netét, igyekeznek feltárni a Pannon-tenger kultúrtörténeti, művészetelméleti vonatkozásait. Fontosnak tartja, hogy tudatosítsa: a Balaton nem csupán egy kedvelt fürdőhely, ugyanis történetében nemzeti történelmünk, hagyományaink koncentrálódnak. Számos kötet, szakmunka szerzője, emellett pedig vállalt és szeretett küldetése a fiatal korosztálynak rendhagyó órákon bemutatni szenvedélyesen szeretett témáit.

Az ösztöndíjas időszak nagyban hozzásegítette, hogy korábban megkezdett kutatásait kiteljesítse A Balaton történetével olyan nagy, meghatározó múltbéli közéleti személyek, művészek élete fonódott össze, akik bemutatása össznemzeti szempontból is lényeges.

Kutatásait szakfolyóiratokban, könyvekben összegezte, országhatáron innen és túl előadásokon, illetve a sajtóban tárta a nyilvánosság elé. Ösztöndíjas éveinek egyik fő eredménye a *Baltoni értéktár* című könyvének megjelenése.

Krász Kíra Dorottya

FOTÓMŰVÉS Z

Krász Kíra Dorottya a Brightoni Egyetem fotográfia szakát elvégezve, gyermekkori emlékeinek felelevenítése céljából látogatott el a Nagyharsányi Szoborparkba, amikor is egy régi, de számára új világ bontakozott ki előtte. Ösztöndíjas küldetésének azt választotta, hogy a hetvenes években megalakult alkotótelep történetét, alkotásait és főként az ott szerzett benyomásait vizuálisan is feldolgozza a szobrok dokumentálásán keresztül, ezzel friss lendületet lehelve a már régóta tétlenül várakozó plasztikákba. Munkái hosszasan megfigyelésen alapulnak, hol formai, tartalmi, hol játékos vagy ironikus üzenetet hordozva. Ötletei kiindulópontja sokszor a kutatás, a múlttal való összehasonlítás, az eredeti állapottól való eltérés.

„A sürgetettség érzése, mely eleinte a szobrok állapotát illetően hatott rám az MMA hároméves ösztöndíjának köszönhetően szépen, fokozatosan, a parkkal való hosszas foglalkozáson keresztül szellemült át valami állandó-

vá, mely az idő múlását kevésbé érzékeltette. Így lett a Nagyharsányi Szoborparkból újra egy ideális kreatív színtér számomra, amely lehetőséget nyújtott a kísérletezésre. Ami végig igazán fontos volt, hogy saját munkáimon keresztül a szobroknak ne csak külsejéről, de belsejéből is megtartsak valamit az utókornak” – vallja Krász Kíra Dorottya.

László Dániel

FESTŐMŰVÉS Z

László Dániel kamaszkorától festőnek készült, így 1990 és 1994 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola festő szakára járt, majd 1996-tól 2001-ig a Magyar Képzőművészeti Egyetem festő szakára, itt diplomázott. Károlyi Zsigmond osztályában, azóta hivatásszerűen a festéssel foglalkozik. Négy gyermek édesapja, nagyobbik lánya, László Mária Édua a Magyar Képzőművészeti Egyetem képregény szakán másodéves hallgató. László Dániel jelenleg a MKISZ és a MAMŰ tagja, valamint 2003 óta a Sensaria Képzőművészeti Egyesület tagja és elnöke.

2007 és 2009 között a Szolnoki Művésztelpek lakója, az egyesület tagja volt, jelenleg tiszteletbeli tagja. Közel negyven művésztelpeken és alkotóházban tevékenykedett meghívott alkotó-

ként. 2012 óta a Bartók 1 Galéria ügyvezetője, ahol a Kárpát-medence valamennyi művésztelpe és képzőművészeti egyesületét mutatják be kiállításokon. Számos díjat szerzett, melyek közül a legjelentősebbek a Barcsay-díj (2001), a Római Magyar Akadémia képzőművészeti ösztöndíja (2002), a Derkovits-ösztöndíj (2006–2008).

Az elmúlt huszonegy évben több mint száz egyéni kiállítást rendezett a Kárpát-medence legtöbb vármegyészékhelyén, valamint Rómában és Németország több városában. Csoportos kiállításai közül a legjelentősebbek: a 2006-os *Időn túl* a Szombathelyi Képtárban, valamint a 2007-ben nyílt *A festmény ideje* című kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. Művei számos magán- és közgyűjteményben megtalálhatóak.

Az MMA művészeti ösztöndíja három éven át biztosította neki a zavartalan alkotói munkához szükséges háttérrel. Munkáiban az ábrázoló festészet eszközével próbálja visszaadni a fényt és a derűt, ami ebből a szenvedésekkel teli árnyékvilágból vonz minket.

Liu Miranda Rachel

HEGEDŰMŰVÉS Z, MŰVÉS ZETI VEZETŐ, KONCERTMESTER

A többszörös nemzetközi versenygyőztes hegedűművész, Miranda Liu magával ragadó előadásmódjával és tökéletes technikájával egyaránt kiérdemelte a közönség és a kritikusok elismerését. Több száz koncerten lépett fel szólistaként, kamarazenészként és koncertmesterként a világ számos országában. Olyan neves zenekarokkal működött együtt, mint a Concerto Budapest, a Krakkói Filharmonikus Zenekar, a New World Symphony, a Las Vegas Philharmonic... Miranda Liu rendszeres fellépője a világ neves koncerttermeinek, mint például a Carnegie Recital Hall, a budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémia és a Wiener Konzerthaus.

A művésznő a salzburgi Mozarteumban tanult 2007 és 2013 között, majd mesterdiplomát szerzett a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen. 2016-ban, tizenkilenc évesen lett a Concerto

Budapest és egyben Magyarország legfiatalabb koncertmestere. 2017-ben megalapította a Central European String Quartet, és 2021 óta a V4 Vonósnégyes első hegedűseként folytatja aktív koncerttevékenységét itthon és külföldön egyaránt. 2024-ben DLA-fokozatot szerzett.

2019-ben Miranda Liu megalapította a MiraTone Fesztivált és Akadémiát Budapesten, amely évről évre magához vonzza a hazai és nemzetközi élet legtehetségesebb fiatal művészeit. 2021 során elnyerte a Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíját, majd 2022-ben a magyar állam kiemelkedő művészi teljesítményéért magyar állampolgársággal jutalmazta. Hegedű- és kamarazenei mesterkurzusokat vezetett Bulgáriában, Lengyelországban, Magyarországon, Romániában, Spanyolországban és Szlovákiában.

Miranda Liu ösztöndíjas időszaka alatt nagy-szabású kamarakonzert-sorozatot valósított meg szerte a fővárosban.

Mátyássy Szabolcs Zoltán

ZENESZERZŐ, SZÍNÉSZ, MENEDZSER
Mátyássy Szabolcs Zoltán a Színház- és Filmművészeti Egyetem zenés színész szakirány osztályvezetője és az egyetem docense, a Csokonai Nemzeti Színház Debrecen igazgatója. Doktori fokozatát a Színház- és Filmművészeti Egyetemen szerezte 2021-ben, témája a *Magában beszél* című parafrázisopera vizsgálata volt Nádasy Kálmán alkotó- és művészetpedagógiai tevékenységének tükrében. Zeneszerzői érdeklődése középpontjában a színpadi zene – balettzene, szcenírozott és félig szcenírozott nagyzenekari és kórusművek, de elsősorban az opera és a musical – áll.

Számos hazai és nemzetközi komoly- és könnyűzenei verseny győztese, rendszeres meghívottja. 2016-ban a Sztalker Csoport színházi formációnak, 2017-ben a Studio5 nevű zeneszerzőcsoportnak alapítója. A Magyar Művészeti Akadémia színházművészeti tagozatának köztestületi tagja, a Magyar Zeneszerzők Egyesületének tagja.

„A Magyar Művészeti Akadémia 2021–2024-es alkotói ösztöndíjára való jelentkezésben az elmúlt hatvan évben megvalósult magyar nyelvű musicaljeinek és rockoperáinak (határon innen és túl) teljes, dokumentáris feltárását, kronológiai elrendezését és elemzését tűztem ki célul... Témaválasztásomban fontos szerepet játszott, hogy e területen nem jelent meg (vagy csak részben) olyan szakmai írás, kollektív háttér, hiteles összefoglaló, mely egy mindent átfogó ismeretanyagot tartalmazna. – vallja Mátyássy Szabolcs.

Nagy Viktória

LÁTVÁNY- ÉS JELMEZTERVEZŐ

Nagy Viktória festő szakon kezdte a Képzőművészeti Egyetemet, végül látvány- és jelmeztervezőként szerzett diplomát. Pályája során eddig több mint kilencven műnek volt a vizuális megálmodója az opera, a kortárs és klasszikus balett, a próza, a musical, valamint a tévé-, a reklám- és az animációs film műfajaiban. 2019-ben elnyerte a Magyar Teátrum díját a legjobb látványtervező kategóriában.

Országunk legrangosabb intézményeiben, a Magyar Állami Operaház, a Nemzeti Színház és a Müpa színpadán szerepel munkáival. Az elmúlt tizenhét évben különböző hazai és külföldi felsőfokú intézményekben oktatott festészetet és látványtervezést. Jelenleg a Budapesti Metropolitan Egyetem tanára.

Főbb munkái: Vörösmarty Mihály: *Csongor és Tünde* (Nemzeti Színház); Erkel Ferenc: *Bánk bán* (Magyar Állami Operaház); Giuseppe Verdi: *Szicíliai vecsernye* (Magyar Állami Operaház); Gyöngyösi Levente: *A gólyakalifa* (Magyar Állami Operaház); Viktor Ulmann: *Atlantisz császára* (Müpa); Wolfgang Amadeus Mozart: *Varázsfuvola* (Iseumi Játékok); a *Mi ez a cirkusz?* című film; Szöcs Géza: *Liberté 56'*...

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program által támogatott munkája a Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde művéhez készült interaktív tematikus játszótér tervezése volt, kiemelve ezt

a gyönyörű irodalmi anyagot a színház falai közül a szabad térbe.

Az ösztöndíjas időszak alatt a Csongor és Tünde vizualitásáról írt könyvet *Talizmán Vörösmartytól – Szerelem ég és föld között* címmel. Érték ez a könyv azoknak, akik szeretik a színházat, és betekintést kívánnak nyerni a kulisszák mögötti alkotói világba. A mű hiánypótló, tankönyvként is funkcionál.

Németh Marcell Dániel

SZOBRAZSMŰVÉS Z

Németh Marcell Dániel 2007-ben szerzett diplomát a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, 2021 és 2024 között a Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíjosa volt. Mintegy két évtizedes aktív, autonóm művészi programjában konzekvensen domborműveket, reliefeket készít, jellemzően acélszobrászati eljárással. Németh már az egyetemi éve alatt a síkszobrászat egy sajátos, két és három dimenzió határait feszegető megvalósítása mellett köteleződött el. Akkor még többféle anyaggal kísérletezett, például akvarellal festett terrakottával.

A diplomaszerezés évében talált rá az egyik legnehezebben megmunkálható fémfajtára, az acélra. Nagy méretű acélreliefjei zömmel a külvárosi tájak, autópályák jellemző motívumait, villanyoszlopokat, reflektorokat vagy építkezésen munkafolyamatot végző darukat ábrázolnak, jellemzően egy-egy elemre vagy gyakran csak egy részletre fókuszálva. 2020 óta készíti az egymással szorosan összefüggő *Vízről* és *Stég* című, acél-fa, valamint kerámia-nyomat eljárással egyaránt készülő sorozatát, melyek szimbolikusan az ember természethez és környezethez való viszonyára utalnak.

„Domborműveim kiüresedett tereket, tájakat dolgoznak fel, melyekben az emberi kéz alkotta világ jelenik meg... A kapcsolódás, a kötődés, a személyesség hiányán keresztül mutatom meg a zsúfolt köztes terek magányát. Talán csak pillanatokra, de leginkább a magunktól elhárított gondolatokra terelem a hangszlyt” – vallja Németh Marcell.

Dr. Orosz Klára

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

Orosz Klára a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán prof. Bencsik István szobrászművész osztályában diplomázott. 2007-ben a Goldsmiths University of London (MFA) posztgraduális képzésén vett részt. Doktori fokozatot 2012-ben a Pécsi Tudományegyetem (PTE) Művészeti Doktori Iskolájában védte meg, és ugyanitt habilitált 2021-ben. Több mint tíz év felsőoktatási tapasztalattal 2024-től a Magyar Képzőművészeti Egyetem Vizuális Művészet Tanszékén folytat oktatói tevékenységet.

Rendszeresen részt vesz hazai és nemzetközi kiállításokon, művésztelepeken, számos hazai és nemzetközi szakmai elismerésben részesült. A hároméves ösztöndíjas időszak alatt elkészült legjelentősebb munkája a dr. Grastyán

Endre kutatóprofesszor személyének, oktatói tevékenységének emléket állító *Théta* köztéri szobor megvalósítása, amelyre a 2023-ban kiírt országos pályázat első díjazottjaként kapott megbízást a PTE Általános Orvosi Karától. Mindemelett ezen időszak alatt 2024-ben elnyerte a Visegrádi Alap New York-i ISCP művész-rezidensprogram ösztöndíját.

Alkotói tevékenységét a tér és annak kiterjesztése, élményként való megélése jellemzi. Munkái nagyméretű szobrok és installációk. Műveiben hangsúlyos szerepet tölt be a nézők bevonása, amely idővel az egyik legmeghatározóbb részévé vált az alkotásainak. Ezt az fajta alkotói szemléletmódot tükrözi az ösztöndíjas időszak alatt készült *Théta* című köztéri szobra is, amely szintén a nézők bevonására és az interaktivitásra helyezi a hangsúlyt.

PARADIGMA ARIADNÉ

Csóka Attila Róbert

ÉPÍTÉSZ

A *Paradigma Ariadné* budapesti építészkollektíva tagja, amely nem mindennapi épületeket, installációkat és tárgyakat tervez. Terveik megfelelnek minden elvárt igénynek, és mindig tartalmaznak valami „extrát”, ami az adott épület lakóinak kellemesebb környezetet eredményez.

A Paradigma Ariadné hosszú ideje az első magyar iroda és kollektíva, amely széles nemzetközi láthatóság előtt működik. Olyan eredmények kötődnek a nevéhez, amelyek legutoljára negyven éve keletkeztek a magyar építészetben, főleg az organikus mozgalomhoz köthetően. Tagjai Európa legtöbb pontján jelen voltak kiállításokon, fesztiválokon. Meghívott oktatók voltak a Dortmundi Műszaki Egyetemen és több más, főleg olasz és kelet-európai egyetemen tartottak előadást építészetükről.

Az építészkollektíva tagjai vallják, hogy az építészet nem üres mérnöki tudomány, és nem csak az építés tudománya. Az építészeti alkotás főleg rajzi mű, amely valamilyen keretek között, de torzulva végül realizálódik. Az ösztöndíj lehetőséget adott arra, hogy a tagok a fentiekkel összhangban az ösztöndíj alatt csak az építészetre mint építészeti tervet létrehozó tevékenységre koncentrálhassanak.

Molnár Szabolcs

ÉPÍTÉSZ

Ő is a *Paradigma Ariadné* budapesti építészkollektíva tagja, a fentiekben elmondottak szerint. Az irodára jellemző ezen túlmenően az esztétika innovatív megközelítése, a szép keresése, valamint az olyan épületek tervezése, amelyeknek elmesélhető története van. Elmondható még tagjairól, hogy önálló publikációval szerepeltek a brit *The Architectural Review* magazinban,

jelöltek voltak a Royal College of Art Dorfman díjára, valamint elődöntősök voltak az AR Emerging Architects Awardon.

Smiló Dávid

ÉPÍTÉSZ

Szintén a *Paradigma Ariadné* budapesti építészkollektíva képviselőjében szerepel. Az építészkollektíva tagjai vallják, hogy az építészet nem üres mérnöki tudomány, és nem csak az építés tudománya. Az építészeti alkotás főleg rajzi mű, amely valamilyen keretek között, de torzulva végül realizálódik. A valós alkotói vágyakat és intenciókat így csak a rajz és egyéb vizuális ábrázolás tudja közvetíteni. Az építés szerencsés, ha ebből bármit realizálva láthat. Az ösztöndíj lehetőséget adott arra, hogy a tagok a fentiekkel összhangban az ösztöndíj alatt csak az építészetre, mint építészeti tervet létrehozó tevékenységre koncentrálhassanak.

Pattantyús Gergely Gábor

ÜVEGTERVEZŐ IPARMŰVÉSZ

Pattantyús Gergely Gábor a művészeti szakiskolában üveg szakon kezdett, majd az Iparművészeti Főiskolára vezetett útja. Mesterképzése a kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdióban zajlott, ahol Polyák János kollégájával újjáélesztették a hagyományos kis kemencés hutaüveg-készítést, és vele alapították meg a Fénybánya Hutaüveg Társaságot is. Pattantyús legfőbb mestereinek a szobrász Kotormán fivérek tartja. 2020-ban Ferenczy Noémi-díjban részesült.

1999-től foglalkozott Rippl-Rónai meg nem valósult üvegterveivel. Rekonstrukciói kifejezik szakmai attitűdjét, ami nem a pontosság és a lélektelen professzionalizmus, hanem a beleérző, lényegi érzelmi gondolkodás. Számos építészeti üvegmunkát, muráliát készített megrendelésre (például a Szent Gellért-plébániatemplom ablakai, a San Marco utcai iskola koncerttermének ablakai), emellett a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen oktat. Pedagógiai felfogásában meghatározó változást jelentett az MMA művészeti ösztöndíja: témavezetőként a feladatokat a diákok egyéniségéhez igazítja, egyedivé és egyszerűvé téve azokat a klasszikus értékrenden alapuló képzés megtartása mellett és érdekében. Vallja, hogy a fogalmi gondolkodás helyett a formai-képi gondolkodás a döntő az iparművészetben és a képzőművészeti oktatásban, aminek alapozása gyakorlati, kézműves, tapintás- fogás- és mozgásalapú.

Péter Alpár

KÉPZŐ- ÉS SZOBRÁSZMŰVÉSZ

Péter Alpár szakmai tevékenysége elsődlegesen a kortárs szobrászat nyelvezetét használva határterületeken mozog, intermedialis jellegű. A hagyományos anyag- és eszközhasználatból kiindulva szobrai installációi és performatív művei az emberi lét állapotára kérdeznak rá. Meggyőződése, hogy a kortárs művészet erejével és szellemi többletével, pozitív folya-

matokat lehet generálni az ember és természet közti kapcsolat újraépítésére és értékelésére.

A szobrászati jellegű projektek mellett a természetművészethez köthető konceptuális műveket is alkot. Nagy méretű absztrakt rajzolatokat hoz létre, többnyire közel- és távolkeleti sivatagokban, melyek a Kárpát-medencei organikus kultúrák vizualitásából táplálkoznak. Ezt a megközelítést a művész a természetes absztrakció fogalommal jelöli, és a *Kortárs természet* című tanulmányában foglalja össze. Az MMA művészeti ösztöndíj ennek az alkotói és kutatói munkának a kiteljesedését és elmélyülését tette lehetővé.

Péter Alpár rendszeres résztvevője a hazai és nemzetközi kortárs művészeti rendezvényeknek, és maga is szervez ilyen eseményeket erdélyi helyszíneken. Természetművészeti workshopokat szervez, és a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának sepsiszentgyörgyi kirendeltségén oktat szobrászatot.

Prell Norbert

TERVEZŐGRAFIKUS, MESTEROKTATÓ
„Minden Pécssett kezdődött...” – vallja az alkotó, akinek Pécs városa szakmai életútjának középpontja. Grafikus pályafutása 2000-ben kezdődött a Pécsi Művészeti Gimnázium és Szakközépiskolában. Mesterképzését a Magyar

Képzőművészeti Egyetem Tervezőgrafika Tanszékének hallgatójaként végezte el 2012-ben.

Az egyetemi éve alatt, az Erasmus-ösztöndíj keretein belül a Hamburgi Egyetem (HAW – Hamburg University of Applied Sciences) Művészeti Karán folytatott külföldi tanulmányokat 2010-ben, ahol megismerkedett a kalligráfiával és a karrierjét meghatározó betűtervezéssel.

Egyetemi éveit követően – önálló alkotótevékenységet háttérbe szorítva – javarészt a logó- és arculattervezés irányába terelődött munkássága. Olyan hazai projekteken dolgozott, mint az Országos Bírósági Hivatal, a Ferrobeton vagy a Paksi Metszet kiállítás arculata. 2015 szeptembere óta a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar mesteroktatójaként van jelen a tervezőgrafika szakon. 2017 óta aktív szerepet vállal a Pécsi Művészeti Gimnázium grafika szakának tanáraként. Emellett fontosnak tartja a folyamatos szakmai aktivitást, így visszatért a betűtervezéshez is, és fontos szakmai díjakban részesült.

Az ösztöndíjas munkafolyamatban Pécs város kulturális örökségének olyan gyökerei inspirálták, mint a Bauhaus vagy a szecesszióban felvirágozó Zsolnay. A betűtervezési projekt háttérét az MMA Művészeti Ösztöndíj program biztosította, ennek eredményeként született meg az Eozyn és a Breuer betűcsalád. „A betűtervezés számomra a vizuális kommunikáció, az ipari formatervezés és az autonóm művészet közös metszete” – vallja Prell Norbert.

Pusko Márton

NÉPZENÉSZ, TANÁR

Pusko Márton felvidéki népzeneész, középiskolai tanulmányait a Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnáziumban és a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola – AMI-ban végezte, jelenleg előbbinek kinevezett tanára. Tanulmányait a Nyíregyházi Főiskolán (mai nevén Nyíregyházi Egyetem) folytatta, majd 2012-ben nyert felvételt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszékére, ahol 2018-ban szerzett diplomát. Pusko Márton a 2011-ben megrendezett Kecskeméti Prímásverseny győztese, ahol díjként az általa

korábban is ismert és nagyra tartott, miskolci származású, Cremonában tanult hegedűkészítő mester, Péteri Károly által készített mesterhegedűt vehette birtokba. 2012-ben zenekarával, a Parapács zenekarral, az akkor először megrendezett *Főlszállott a páva* népzenei és néptánc tehetségkutató verseny zenekari kategóriájának győztese volt, majd 2017-ben átvehette a Népművészet Ifjú Mestere díjat.

„Az MMA Művészeti Ösztöndíj program nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a tanulóként, zenészként eltöltött évek alatt a kutatási témámról, a Felvidék vonós népzenejéről szerzett tapasztalataimat írásba foglaljam, az általam jellegzetesnek ítélt dallamokat lejegyezzem, lehetőség szerint közreadjam a nagyközönség számára” – vallja Pusko Márton.

Pusko Márton távlati céljai között tartja számon az ösztöndíjprogramban végzett munkája során elkészült anyag sajtó alá rendezését, közreadását, a közeljövő kutatási célja pedig a hajdani Sáros és Zemplén vármegyében élő szlovákság népzenejének összehasonlítása a közeli és távoli tájakon élő magyarság muzsikájával.

Rékasy Bálint

FÉMMŰVES IPARMŰVÉSZ

Rékasy Bálint iparművész családba született, és azóta is a művészetnek él. A Képző- és Iparművészeti Középiskola elvégzése után az Iparművészeti Egyetemen folytatta tanulmányait, ahol 1997-ben diplomázott ötvös-tárgytervező szakon. Az elmúlt évtizedek alatt sokat dolgozott együtt édesapjával (Rékasy Levente ötvösművész), megannyi templom, műemlék épület, kastély fém munkáinak restaurálását, rekonstrukcióját végezték el. E munkáik közé tartoztak például csillárok, falikarok, kilincsek a Szidónia Kastélyszállóban (Röjtökmuzsaj), az Apponyi-kastély (Hőgyész), a paksi Erzsébet Szálloda történelmi szárnya vagy a Tökölyanum épületében (Budapest), illetve a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban. Később, édesapja halála után egy restaurátor-

csapattal közösen dolgozott a Magyar Állami Operaház felújításakor a világítótestek koncepcióján és megvalósításán...

A Ferenczy Noémi-díjas művész a sok egyedi megbízás mellett saját stílusát, arculatát is kialakította az évek során modern, egyedi anyaghasználatú tárgyaival, ékszereivel. Már 1995-ben színesre eloxált alumíniummal kombinálta ékszereit. A neves Herendi Porcelán Manufaktúrától is kapott felkérést egyedi, fém-mel kombinált porcelántál tervezésére.

Az ösztöndíjas időszak alatt az eddigi megbízásokra, munkákra, tapasztalatokra alapozva léphetett tovább művészi fejlődésében. Rékasy Bálint tárgyait az organikus formavilág jellemzi. Apró utalásokkal, formákkal próbálja meg személyessé, egyedivé és szerethetővé tenni az olyan használati tárgyainkat, amelyekre más gyártók tömegcikként tekintenek.

Ricz Ármin

RENDEZŐ, SZÍNÉSZ

Ricz Ármin középiskolai tanulmányait a szegedi Dugonics András Piarista Gimnáziumban végezte. 2011-ben felvételt nyert az Újvidéki Művészeti Akadémia színész szakára, a diploma megszerzése után gyakornoki éveit az Újvidéki Színházban és a szabadkai Kosztolányi Dezső Színházban töltötte. 2016-ban a zalaegerszegi Griff Bábszínházhoz szerződött, ahol különböző bábmozgatási technikákkal ismerkedett meg.

Első rendezését a vajdasági Tanyaszínházban készítette Marin Držić *Dundo Maroje* című drámája alapján, ekkor kezdett kísérletezni a commedia dell'arte formavilágával, az előadásért a társulat a Magyar Színházak XXXI. Kisvárdai Fesztiválján az EMMI fődíjában részesült. 2019-ben megismerkedett Antonio Favával, és részt vett a Reggio Emilia-i Scuola Internazionale dell'Attore Comico képzé-

sen. 2021-ben a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen felvételt nyert Bocsfárdi László mesterszakos rendezői osztályába. 2021 és 2024 között az MMA Művészeti Ösztöndíj program ösztöndíjasa volt, a commedia dell'arte és a kortárs színház viszonyát kutatta. Az ösztöndíj hároméves periódusa alatt több commedia dell'arte-kurzuson vett részt, és számos külföldi alkotóval ismerkedett meg, akik nagyban meghatározták későbbi munkáinak formavilágát. 2022-ben a Szabadkai Népszínházhoz szerződött, ahol színészként és rendezőként is tevékenykedik a társulatban.

Az elmúlt években olyan határon túli színházakban volt lehetősége alkotni, mint a vajdasági Tanyaszínház (*Scapin furfangjai*, 2022) a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata (*A tavasz ébredése*, 2023), illetve a Szabadkai Népszínház Magyar Társulata (*Tartuffe*, 2024).

Sajó Borbála

TEXTILTERVEZŐ IPARMŰVÉSZ, TANÁR

Sajó Borbála a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában érettségizett. 2008-ban a MOME-n textil, majd 2009-ben tanári szakon szerzett diplomát. 2008-ban a müncheni Talente, 2010-ben a BKV PREIS 1010-es kiállításorozatra kapott meghívást.

Az egyik legfontosabb célja a hagyományos

kézművestechnikák népszerűsítése, újjáélesztése. Fontosnak tartja, hogy a hagyományos technikákkal előállított tárgyak a modern használati eszközök közé is beilleszthetők legyenek, hordozva a múlt értékeit, de a jelen igényeinek is megfelelően.

Másik fontos hivatása a tanítás, hogy ne csak az elkészült tárgyak okozzanak örömet, de ugyanilyen fontos legyen maga a munkafolyamat is a készítőknél. Saját állítása szerint is sokat kapott az MMA Művészeti Ösztöndíj programtól. „Az ösztöndíj alkalmat és motívációt adott, hogy újra kutassak és alkossak,

mindeközben a tanításban is új lendületet kaptam” – vallja Sajó Borbála. Az MMA-nak köszönheti azt is, hogy elkészült a saját szövőműhelye, illetve oktatási munkájában is sikeres volt az ösztöndíjas időszak során. Hosszú távú tervei között szerepel egy textiles oktatókönyv megalkotása, amely a képzőművészet iránt érdeklődő diákoknak íródna, valamint az eddigi gyűjtések elektronikus publikálása.

Sánta Beatrix

ZONGORAMŰVÉSZ

Sánta Beatrix híres muzsikuscsaládba született, a zenei tanulmányait szülővárosában a budapesti Bartók Béla Konzervatórium kezdte, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen végezte.

A Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíjának támogatásával Sánta Beatrixnak lehetősége nyílt arra, hogy tanulmányozhassa korunk kihívásait előadó-művészeti és zenepedagógiai téren. Pályázata elsődleges célja a kortárs zeneművek bemutatása és népszerűsítése. Legfőképp a zongoraművészet terén adódó újabb előadás-technikai megoldások tekintetében volt fontos szakmai mérföldkő a pályázat keretében zajló, magyar kortárs zeneművekkel kapcsolatos intenzív munka. Ezzel párhuzamosan fontos küldetése, hogy a zenepedagógia nyelvére adaptálja a kortárs darabok művészeti kihívásaira adott tudományos igényű megoldásokat.

Sánta Beatrix a Dohnányi Ernő Zeneiskola berkeiben közvetlenül enged betekintést az érdeklődő fiatal tanítványoknak a kortárs zene világába. Jelenleg hat olyan zenekar is működik a zeneiskolában, amelyek a jövőben magyar kortárs zenemű betanítását tűzték ki célul.

Sántha Emőke

NÉPRAJZKUTATÓ, NÉPDALOKTATÓ

Sántha Emőke 1995-ben, a Kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, magyar nyelv és irodalom-néprajz szakon diplomázott, majd

1996-ban hiedelem-néprajzból szerzett mesterdiplomát. A Román Rádiótársaság területi stúdiójában a Kolozsvári Rádióban vállalt hírszerkesztői munkát. Később néprajzi tematikájú műsorokat, népzenei és gyermekműsort szerkesztett – ez utóbbit mind a mai napig. Jelenleg is a Kolozsvári Rádió magyar szerkesztőségének munkatársa, de kapcsolata a mesteriségével nem szakadt meg. Sántha Emőke előbb nagyszülei, majd szülei révén került kapcsolatba a népi kultúrával.

1990-ben – egyetemi tanulmányai kezdetén – ismerkedett meg Kallós Zoltánnal, aki felkarolta, folyamatosan tanította. Néhány moldvai gyűjtőútjára is magával vitte, majd idővel átadta neki a stafétát a népdalok oktatása terén. Sántha Emőke ma a Kallós Zoltán Népzeneiskola tanára.

A népdalok szövegének lerajzolásával (*Csiriplő madárka*) – ami Emőke ösztöndíjas munkájának első fejezete volt – az írni-olvasni még nem tudó gyerekek népdalra való oktatását szándékozta megkönnyíteni a pedagógusoknak és a szülőknek. A visszajelzések szerint ezt a célját elérte. Az ösztöndíj második évében öltöztetőbábát rajzolt (*Mégis bunda*), szintén a kisebb gyerekeknek. Ez a könyv jövőre jelenik meg.

Sántha Emőke 2003-ban a Hagyományok Háza játszóházvezetői tanfolyamán ismerkedett meg a gyöngyfűzéssel. Azóta folyamatosan fűz és zsúrizteti ékszerait.

Sikentáncz Szilveszter

NÉPTÁNCPEDAGÓGUS,
KOREOGRÁFUS

Sikentáncz Szilveszter siófoki gyermekkorából származtatja néptánc iránti szeretetét, amelyet először a Balaton Táncegyüttesben gyakorolhatott. Életének egyik fontos pillanata és nagy sikere, hogy amatőr együttesi tevékenységből indulva, táncművészeti képzés nélkül került be az ország akkor legkiemelkedőbb hivatásos tánckarába. A főiskolai táncpedagógus-diploma megszerzése, illetve az okleveles néptánc tanári végzettség és a mesterfokozat megszerzése fontos mérföldkő az életében.

Mindemellert említésre méltóak azok az eredmények, amelyek szólótáncosi vagy al-

kotói, együttesvezetői tevékenységének megbecsülését jelzik. A Népművészet Ifjú Mestere cím birtokosa, legjelentősebb sikere bak talán az, hogy immáron háromszor választották meg az Örökség Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Népművészeti Egyesület elnökének. A Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíját a kárpátaljai magyarság kultúrájának előremozdításához nyerte el.

Nemes célja a gyermekek körében a lehető leginkább befogadható módon terjeszteni a magyar népművészet táncörökségét. Ezen belül pedig a tehetséggondozás és utógondozás magas szintű éltetése az, amivel egyre erősebb bástyák építhetők a következő generációknak. Az ösztöndíjprogram három évében minden terület, amivel Sikentáncz Szilveszter foglalkozik, több figyelmet és energiát kaphatott.

Simon Péter Bence

TERVEZŐGRAFIKUS

Simon Péter Bence több mint húsz éve tanít tervezőgrafikát. Kollégájával kialakítója volt a Jaschik Álmos Művészeti Iskola új tervező-

grafika-képzésének, és évekig vezette a grafika munkaközösséget. A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán induló új tervezőgrafika szak megalakításában, a szakmai tantárgyak és az egyetemi szakmai közösség kialakításában is fontos szerepe volt. A budapesti Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen a tervezőgrafika MA-képzés szakvezetője volt, jelenleg is itt oktat gyakorlati tárgyakat, illetve a tipográfiaelmélet kurzus szakmai felelőse.

Az utóbbi években egyre több tervezői megkeresést kap a kulturális szférából, művészi intuícióit experimentális tipográfiai plakátok tervezésében és autonóm grafikai alkotások létrehozásában is kamatoztatja.

Ezek a munkák az utóbbi két évben számos nemzetközi díjat, elismerést és felkérést eredményeztek, mint például a Red Dot Award (Berlin, Németország, 2023), arany és többszörös ezüst díj a Graphis kiadótól (New York, USA, 2023). Meghívottként szakmai előadást tartott az IDEEC-n (Cshunchon, Dél-Korea, 2023). Fontos magyarországi elismerései az Országos Tervezőgrafikai Biennálé nagydíja (megosztva, Békéscsaba, 2012), a III. Posterfest első helyezése (Budapest, 2022) és kétízbeni Arany Rajzszőg Díj (Budapest, 2012, 2024). Formanyelve tiszta és világos vizuális-kommunikációs elemeket tükröz.

Tervezői munkáiban az irodalom, a képzőművészet és a design találkozási pontjait keresi. A verbális jelentés, a tipográfia és a képi világ határterületét kutatja. Az MMA Művészeti Ösztöndíj program által támogatott időszak alatt Simon Péter saját tipográfiai világában maradván új vizuális elemekkel kísérletezett, új plakátok és tipografikák születtek.

Sipos Balázs ÜVEGMŰVÉSZ

Sipos Balázs egyetemi tanulmányait a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) üveg szakán végezte 2003-ban. A diploma megszerzése után két évig az Ajka Kristály Zrt.-nél dolgo-

zott tervezőként, ahol a castingtechnika gyári alkalmazásával foglalkozott. Itt készült a Prima Primissima közönségdíja is, melyet ő tervezett. Számos kiállításon és szimpóziumon vett részt, majd 2011-ben elnyerte a Ferenczy Noémi-díjat. A Budapesti Képzőművészeti Iskolában öt évig tanított, majd 2012-től szintén öt éven át a MOME-n oktatott. 2021-ben nyerte el a Magyar Művészeti Akadémia hároméves művészeti ösztöndíját, amelynek segítségével munkássága technológiailag és szellemileg is továbbfejldhetett.

Sipos Balázs munkáinak gyökereit azok a figurális plasztikák képezik, amelyek nem formai bravúrokkal, hanem az őszinte érzelmek egyszerű és mégis kifejező ábrázolásával fejtik ki hatásukat. A humor és a groteszk eszközeivel is élve indirekt módon fejezi ki magát alkotásaiban.

Az üveg anyaga, transzparenciája révén új nézőpontot nyújt, és segít a rejtett formai kapcsolatokat láttatni. Sipos Balázs tárgyaiban olyan plasztikai kapcsolatot tár fel, amelyben ez a viszony egységként jelenik meg. A külső és belső formák egymásra hatnak. Jövőbeni célja a létrejött plasztikasorozata gyarapítása.

Spischak Dávid Áron

BASSZUSGITÁROS, NAGYBŐGŐS,
MUZIKOLÓGUS

Spischak Dávid Áron egyetemi zenei tanulmányait 2000-tól Erlangenben, a Friedrich-Alexander-Universität zenetudományi szakán végezte, majd Norvégiában, a Trondheimi Egyetem (NTNU – Trondheim) zenetudományi szakán folytatta, ahol elsődlegesen hangszeres előadói képességeinek fejlesztésére összpontosított, és sikeresen abszolutóriumot szerzett 2005-ben. 2017-ben, további tanulmányokat követően Selmechbányán a Jan Albrecht Zeneakadémián szerzett MA-diplomát előadóművész és zeneelmélet szakon.

2006 óta él újra Budapesten, előadóművészként, zenetörténészént és tanárként is aktív, valamint kvartettje, a David Spischak Quartet vezetőjeként tevékenykedik. Az együttes re-

pertoárja elsősorban az ő, valamint a zenekar további tagjainak szerzeményeire épül, de a zenekar klasszikus műveket és jazzörökzöldeket is képes a saját elképzelései alapján megformálni.

Az ösztöndíjprogram keretén belül Spischak Dávid letette a *Trautsch Károly-Összkiadás* alapköveit, mely Magyarország legelső valódi nagybőgőtanárának, Trautsch Károlynak zenei hagyatékát és munkásságát hivatott bemutatni. A szerző ennek érdekében széles körű és alapos kutatást végzett Magyarországon és Csehországban is, hiszen Trautsch Károly (1830–1910) prágai tanulmányait követően 1859-től öt évtizeden át a Nemzeti Zenede első nagybőgőprofesszoraként alapozta meg a ma is kiváló nagybőgőoktatást Magyarországon, valamint az Operaház, illetve a Filharmóniai Társaság tagjaként aktív és nagyra becsült részese volt az ország zenei életének.

Strohner Márton József

DESIGNER, KERAMIKUSMŰVÉSZ,
KURÁTOR, MŰVÉSZETI MENEDZSER
Strohner Márton József művészeti tanulmányait Kecskeméten, a Kandó Kálmán Szakközépiskola művészeti szakán – jelenleg Kondor Béla Képző- és Iparművészeti Tagozat – kerámia és szobrász szakon kezdte 1999-ben, majd A Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen szerzett szilikátipari tervezőművészi diplomát 2009-ben. Az egyetem elvégzése után, 2012-ben alapította meg Mastro designmárkáját, amelyet immár tizenkét éve folyamatosan épít.

A fiatal tervező alkotásai széles érdeklődési körének megfelelően az egyedi tervezésű, kézzel készült, kis szériás használati tárgyaktól az ékszereken és home decor elemeken át a kutyapórázokig terjednek. Minőség és funkció: tárgyaiban keveredik a két alapvetően fontos érték.

Az MMA művészeti ösztöndíjának elnyerése komoly szakmai fejlődési lehetőséget nyújtott neki. 2021-től az IAC – International Academy Of Ceramics Geneva tagja, amelyet azóta is eddigi karrierje legfontosabb mérföldkövének tart.

Művészeti menedzseri és kurátori munkásságát a Museion No. 1 Galéria Budapest

galériavezetőjeként és kurátoraként kezdte meg 2014-ben, majd a világhírű művészeti intézmény, a kecskeméti Nemzetközi Kerámia Stúdió vezetője és galériáinak kurátora 2022-ig. 2022-től napjainkig a Magyar Művészeti Akadémia nemzetközi és regionális főosztályának vezetője.

Szanyi Borbála

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

Szanyi Borbála 2008-ban diplomázott a Magyar Képzőművészeti Egyetem szobrász szakán, diplomaszerezése óta aktív szereplője a hazai és a nemzetközi képzőművészeti életnek, rendszeres résztvevője tárlatoknak, pályázatoknak és művésztelepeknek. Eddigi munkásságát számos díjjal jutalmazták, többek között Derkovits-ösztöndíjjal, a Római Művészeti Akadémia ösztöndíjával, illetve Ludwig-ösztöndíjjal.

Számos egyéni kiállításon mutatta be munkáit, egyebek mellett a budapesti Várfok Projekt Roomban több ízben, az Óbudai Társaskör Galériában, a budapesti MissionArt Galériában. Csoportos kiállítások keretében művei szerepeltek Brüsszelben, Glasgow-ban, Rómában... Több állami és magángyűjteményben szerepelnek munkái hazánkban és külföldön, például Guatemalában, Pakisztánban, valamint az Amerikai Egyesült Államokban.

Autonóm szobrai szakmai munkássága hangsúlyosabb részét képezik, egy nagyobb egység szerves részei, amely az évek során áll össze komplex szövétté. Szobrainak anyaga elsősorban a fa és a fém, de szívesen dolgozik egyéb materiákkal is.

A köztéri szobrászat műfajában is dolgozik. Legnagyobb méretű köztéri szobra a debreceni Dósa nádor téren 2020-ban felavatott *Szent István-szobor*, amely öt méter magas. Köztéri szobrai megtalálhatók Budapesten, Miskolcon, Debrecenben és Törökországban. Jelenleg Kisorosziban él és dolgozik.

Ifj. Szerényi Béla Bence

ELŐADÓMŰVÉSZ

Ifj. Szerényi Béla Bence a magyar népzenei mozgalom egyik legismertebb fiatal előadóművésze és tanára. 2021-ben szerezte meg a diplomát a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen. Hivatalosan tekerő-furulyaművész és -tanár szakon végzett, de rendszeres hallgatója volt a jazz és klasszikus zeneszerzőknek is.

2022-ben kezdte meg doktori tanulmányait szintén a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, mellyel párhuzamosan oktatni is meghívták a Népzene Tanszékre. Végül a főállású előadó-művész mellett az Óbudai Népzenei Iskolánál állapodott meg. Fontosnak tartja a rendszeres gyűjtőutakat.

Előadóművészként gyakran nála idősebb zenészekkel is játszott, mint például Borbély Mihály (Vujicsics), Havasréti Pál (Téka), Juhász Zoltán, valamint Mogyoró Kornél, Szirtes Edina Mókus és Nagy János (Monamo). Andrejszki Judittal (barokk szoprán, csembalista), a Muzsikás együttesel, illetve Sebestyén Mártával, Berecz Andrással is évek óta dolgozik együtt. 2021 őszén Junior Prima díjban részesült, valamint ebben az évben kezdte a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasaként folytatott művészeti tevékenységét. Kiskunsági és erdélyi gyűjtőútjai nagy részét ennek a programnak köszönhetően valósíthatta meg, illetve az *Ezüstgombos* dalciklus is ezen terepmunkák élményeiből született.

Sokszínű munkásságának középpontjában a 2020-ban alapított Magyar Banda zenekar áll. A jövőbeli tervei határozottan e zenekar köré épülnek, melyben megtalálta saját alkotói hangját, és sok reménnyel telve egyre nagyobb és nagyobb színpadokon mutathatják be gyönyörű népzeneik sokszínűségét.

Szenkovics Enikő

MŰFORDÍTÓ

Szenkovics Enikő 1999-ben végzett a Babeş-Bolyai Tudományegyetem magyar-német szakán. 1999–2001 között Szegeden járt doktori képzésre, ekkor kezdett el a romániai német irodalommal foglalkozni kutatás és fordítás szintjén egyaránt. Kutatói ösztöndíjai segítségével mélyült el a témában Göttingenben, illetve Tübingenben, az immár kitelepült (visszatelepült) svábok kutatóintézetében, és ekkor kristályosodott ki a hivatása, melyet szenvedélyesen űz a mai napig: az erdélyi szász és bánági sváb irodalom feltérképezése, fordítása. A kolozsvári bölcsészkaron végezte doktori tanulmányait, 2024-ben szerezte meg doktori címét.

Az 1999 óta eltelt időszakban tucatnyi szerző munkáit ültette át magyar nyelvre és tette közzé erdélyi és magyarországi lapokban, önálló kötetekben, antológiákban. Kutatómunkáját az MMA Művészeti Ösztöndíj programja keretében folytatta, a háromnyelvű *Echinox* folyóirat vizsgálatával, melynek során a román, a német és a magyar oldalakat vizsgálta, továbbá a lapban publikált két évtizednyi romániai német irodalmat is feltérképezte és rendszerezte. Mindezen kutatások mozgatórugója az a hiány, az az űr, amely a romániai németek kitelepedésével, irodalmuknak egy új térbe való áthelyezésével keletkezett. Munkája elismeréseként 2018-ban megkapta a Magyar Írószövetség Hieronymus-díját, majd 2020-ban a Román Kulturális Érdemrend lovagi fokozatával tüntették ki.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program kutatási eredményeként született kézirat 2025-ben fog megjelenni a Szépirodalmi Figyelő Alapítvány, illetve az Erdélyi Múzeum-Egyesület közös kiadásában. A közel- és távolabbi jövőben is folytatni szeretné a romániai német szerzők, illetve (élet)műveik minél szélesebb körrel való megismertetését.

Tolvaj Zoltán

KÖLTŐ, ÍRÓ, MŰFORDÍTÓ

Tolvaj Zoltán első verse 1999-ben jelent meg a *Parnasszus* költészeti folyóiratban, majd az első két önálló verseskötete a *Parnasszus* kiadónál (*A medve lépései*, 2001; *Törésvetesz*, 2007). Költőként fő inspirációs forrása a magyar manierizmus, Rimay Jánostól Balassin és Kosztolányin át Orbán Ottóig és Kovács András Ferencig, de a magyar orpheuszi hagyomány is – Weöres Sándor és Csoóri Sándor lírája – nagy hatással volt rá.

Az ezredforduló óta rendszeresen publikál rangos országos folyóiratokban. 2012-ben szerepelt a Berlini Költészeti Fesztivál összeurópai projektjében. Harmadik verseskötete *Fantomiker* címmel 2016-ban látott napvilágot a József Attila Körnél. 2021 és 2024 között a Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíjasa lett. Ennek eredményeképpen a szerzőnek sikerült elmélyült figyelemmel továbbfejlesztenie prózai munkásságát.

Novelláiban nagyrészt saját költői látásmódjának eredendő műfaji kereteit és lírai vakfoltjait tágítja ki, illetve a narrátor belső lelki cserebomlás-folyamatait igyekszik tollával megragadni. Írásai rendszerint azt sugallják, hogy az ember elsődleges önkifejezési és ön-definiálási terepe a saját anyanyelve; miközben azt sem téveszti szem elől, hogy léteznek olyan nyelviség előtti univerzálíák, amelyek – szent és profán tekintetben egyaránt – összekötnek egymással minden földön élő embert.

Pályája során eddig hat regényt fordított le spanyol és angol nyelvből, valamint a XX. századi brazil és portugál líra szenvedélyes műfordítója. Szabadidejében a gitározás, azon belül a rock, a blues és a jazz, a középkori tradicionális asztrológia és az újhullámos kávépörkölés szenvedélyének hódol.

Topolánszky Tamás Yvan

RENDEZŐ

Topolánszky Tamás Yvan filmes művészi érdeklődését nagymamájának tulajdonítja, aki unokájához hasonlóan az Iparművészeti Egyetem hallgatója volt mintegy hatvan évvel korábban. Topolánszky 2015-ben végzett a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen média design szakon, diplomamunkája a *DVNA* című ún. „fake-trailer”, azaz hamis előzetes lett, melyben drámai képsorok mutatják be az elnéptelenedett fővárost, valamint annak szörnyű sebhelyét, a víz nélküli üres medret: a kiszáradt Dunát.

Első rövidfilmje a 2014-ben bemutatott *Levél Istenhez* egy mexikói népmese magyar környezetbe ágyazva. A film számos nemzetközi díjat nyert el, később pedig az HBO vásárolta meg a vetítési jogokat Európa tizenegy országára.

Topolánszky Tamás és felesége, Sümeghy Claudia producer 2016-ban alapították közös filmgyártó cégüket, a JUNO11-et, mely azóta meghatározó alkotóműhelye a hazai nagyjátékfilmeknek és dokumentumfilmeknek, 2022 óta pedig forgalmazóként is jelen vannak a hazai mozi filmes, illetve streaming piacon. Krédójuk olyan lélekemelő filmek készítése és forgalmazása, melyek „minden érzékenységi szinten befogadhatóak”.

Topolánszky Tamás első nagyjátékfilmje a 2019-ben bemutatott *Curtiz*, mely minden idők legsikeresebb magyar filmrendezőjének, Kertész Mihálynak azon életszakaszát mutatja be, amikor élete főművét, a *Casablancát* rendezte. Az angol nyelvű életrajzi dráma elnyerte a montreali filmfesztivál fődíját.

Topolánszky Tamás 2021-ben nyerte el a Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíját film- és fotóművészet szekcióban. A hároméves munka során a DVNA munkacímű sorozatterv fejlesztésének stációit vállalta bemutatni olyan alkotóknak, akik most lépnek a pályára, és még nem rendelkeznek kellő információval a fejlesztés és a pályázati útvesztők területén.

Tóth Orsolya

DOKUMENTUMFILM-RENDEZŐ,
OPERATŐR, GYÁRTÁSVEZETŐ

Tóth Orsolya Kolozsváron végzett a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (Sapientia EMTE) filmművészet, fotóművészet, média szakán operatőrként 2007-ben. A Hungarológiai Doktori Iskolát 2019-ben fejezte be, kutatásának címe: *A kolozsvári filmtörténeti reprezentációinak feltérképezése a kezdetektől 1948-ig*. Több Erdélyben készült kis- és nagyjátékfilm, valamint dokumentumfilm gyártási csapatában is dolgozott.

2009 és 2021 között a Sapientia EMTE gyártásvezetője volt, jelenleg az egyetem óráadó tanára és az Erdélyi Múzeum-Egyesület Könyvtár- és Információs Központjának igazgatója. Több dokumentumfilm rendezőjeként és szerkesztőjeként fő célja az erdélyi történetek, értékek, emlékek megőrzése, dokumentálása. Filmjei klasszikus értelemben vett portrék és életűfilmek.

Az ösztöndíj ideje alatt sikerült olyan felvételeket, interjúkat elkészítenie, amelyek az erdélyi képzőművészet kezdetektől (1918-tól) napjainkig tartó alakulását igyekeznek bemutatni, összefoglalni. Öt portréfilm forgatása alatt nagyon sok hasznos anyag gyűlt össze, amelyeknek feldolgozása folyamatban van.

A rendező célja a dokumentumfilmekkel olyan alkotók bemutatása, akiknek életműve jelentős helyet foglal el a korszak művészet-történetében. A filmek egyéni életutakat vázolnak fel: három ma is élő és két sajnos már eltávozott alkotót a még élő rokonok, pályatársak megszólalásai által. Ezt a továbbiakban is folytatni kívánja annak érdekében, hogy a köztudatban minél több erdélyi képzőművész munkássága ismertté válhasson, megőrizve azokat az élő, elmesélt emlékeket, történeteket, amelyeket a mozgókép tud rögzíteni.

Turóczy Levente Ágoston

MIHAIL CSEHOV-TECHNIKA-TANÁR,
BOHÓC

Turóczy Levente Ágoston pedagógiai megközelítése két pilléren nyugszik. Egyrészt a színészmesterség Mihail Csehov-féle módszertanán, amely a képzelőerő fejlesztésén és az úgynevezett pszichológiai gesztusokban kifejezhető karakterisztikán alapul, másrészt Carl Rogers humanisztikus pszichológus személyközpontú megközelítésén, melynek alapján a színész és karaktere külön kutathatók és fejleszthetők. Ebben új vagy éppen kiaknázatlan lehetőségeket kínál minden művészeti ágának, így például a bábművészek, a bábművészet számára is.

A színész felkészült, tudatos, éber jelenléte Mihail Csehov módszerében a gondolkodás, az akarat és az érzékelés harmonikus egysége. A Michael Chekhov Acting Technique nevet viselő módszer olyan gyakorlati eszközöket kínál és ad a színész kezébe, amelyekkel eljuttatja adottságainak és egyéni kreativitásának kifejezéséhez.

Az ösztöndíjas a Michael Chekhov Acting Technique tanáraként a módszer magyarországi széles körű elterjesztése érdekében 2019 szeptembere óta rendszeresen tart képzéseket, emellett pedig megalapította a módszer magyarországi szervezetét, a Mihail Csehov Műhelyt (Michael Chekhov Acting Studio Hungary).

Az ösztöndíjprogram hároméves alkotói-kutatói munkája során a módszer alapttechnikájának rendszeres oktatásán kívül létrehozott két akkreditálható képzést: *Az élő és igaz karakter formálása a Mihail Csehov-technika eszköztárával*, valamint *A báb és az én megközelítése a Mihail Csehov-technika eszköztárával*.

Vargyasi Melinda

VISELETKÉSZÍTŐ, NÉPI IPARMŰVÉSZ
Az öltözködés az önkifejezés egyik legfontosabb eszköze, szavak nélküli kommunikáció. Vargyasi Melinda népi kultúránk hímzéseinek motívumkincsével díszített öltözeit és kiegészítőit Modern Mesterremek és Modern Míves Termék minősítéssel láthatjuk a szakág reprezentatív kiállításain, kollektív bemutatókon.

Erdélyi hímzéseink kortársiasítása volt a vállalt témája és feladata Vargyasi Melinda viseletkészítő népi iparművésznek az elmúlt három évben. Az MMA hároméves Művészeti Ösztöndíj programja lehetőséget biztosított neki, hogy kilenc erdélyi tájegységet „barangoljon be” Alsó-Háromszék, Felső-Háromszék, Alesík, Gyergyó, Udvarhelyszék, Mezőség, Szék, Kalotaszeg, Torockó állomásokkal. E tájegységek kevésbé ismert, viseleteken és lakástextileken lévő hímzéseit tanulmányozta, kutatómunkájának célja az volt, hogy átmentse a múlt értékeit a XXI. századba.

Munkájának három fontos állomása volt: a kutatás és gyűjtés, a feldolgozás, tervezés és alkotás, valamint a tudásátadás. Minden tájegység néprajzi gyűjteményében megtalálta és kiemelte azt az izgalmas darabot, amely az alkotómunka inspirációjául szolgált. Ebben a gyűjtőmunkában néprajzkutatók voltak segítségére. A múzeumok mellett tájházakba és magángyűjteményekbe is betekintést nyert, sok esetben szó szerint a szekrények mélyéről kerültek elő már-már elfelejtett darabok a hozzájuk kapcsolódó történetekkel, pár fotó erejéig.

A gyűjtőmunkát az alkotás folyamata követi, amely még nem zárult le, hiszen sok lehetőséget rejtenek a kiválasztott szépségek. Egy ismeretterjesztő kollektív mutatja be a kilenc tájegység kiemelt, reprezentatív hímzéseit.

Vörös T. Balázs

VIZUÁLIS ANTROPOLÓGUS,
FILMRENDEZŐ

„Dokumentumfilmesként nem csupán tanúja, hanem résztvevője is vagyok a kamera előtt zajló eseményeknek. Ebben az összefüggésben a szubjektivitásom nyílt felvállalása nem a va-

lóságtól való elrugaszkodás, hanem az általam nyújtott képi értelmezés hitelesítése” – vallja Vörös T. Balázs.

A művész közel harminc éve készít dokumentumfilmeket. A Gulyás testvérek tanítványaként, az ELTE BTK kulturális antropológia szakának, valamint a Dunaversitas Egyesület mesterkurzusának hallgatójaként több filmes műhely volt hatással dokumentarista szemléletére. 1997 óta a Duna Televízió majd az MTVA rendszeres külső munkatársa mint erdélyi tudósító, rendező-operatőr és szerkesztő. Fontosabb munkáival több magyarországi és Kárpát-medencei filmes fesztiválon vett részt, ahol díjakat is kapott. Önálló munkáit a közszolgálati televíziók is sugározták.

Filmes munkásságának fontosabb állomásait többéves kutatási folyamatok jelzik, melyek eredményeként olyan filmek születtek, mint a székelyföldi havasi ipartelep, Kommandó életközösségét bemutató *Váróterem* (1994–1997), a szintén székelyföldi Erdővidék gazdasági válságidőszakáról szóló *Kétlakiak* (1997–2000), a moldvai csángók elvándorlását nyomon követő *Nyolcvan a százból* (2000–2005).

A székelyföldi kortárs képzőművészet filmes bemutatását folyamatos kihívásként éli meg, ezért az elmúlt harminc év során felgyűlt saját dokumentációjának feldolgozását és a jelenlegi képzőművészeti élet filmes bemutatását tűzte ki célul az MMA Művészeti Ösztöndíj program segítségével. Tíz kisfilmben járja körül ezt a témát portrék, művészeti dokumentációk, tematikus interjúk segítségével.

Zágoni Balázs

ÍRÓ, EGYETEMI OKTATÓ

Zágoni Balázs előbb a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemen tanult filozófiát, majd a Színház- és Filmművészeti Egyetemen szerzett doktori fokozatot 2012-ben. Jelenleg a kolozsvári egyetem Magyar Film és Média Intézetének docense, ahol kreatív írást, forgatókönyvírást és filmtörténetet tanít.

2005-ben kezdett el meséket írni. A *Barni könyve* a legismertebb gyerekkönyve, amely öt kiadást megért, cseh nyelvre is lefordították, és amelyből néhány mese általános iskolai tankönyvekbe is bekerült. Több mint féltucatnyi gyerekkönyv után kezdett a valamivel idősebb korosztálynak írni. Első ifjúsági regénye, a *Fekete fény*-sorozat első kötete, *A gömb* (2018) több díjat is nyert.

Ösztöndíjas időszak alatt történelmi ifjúsági regényeket alkotott. *A Szamos-parti Hollywood* (2022) az Osztrák–Magyar Monarchia utolsó békeéveibe és az első világháború alatt felvirágzó, Hollywoodra is hatást gyakorló kolozsvári némafilmgyártás világába kalauzol. *A csillag és a százados* (2024) ezzel szemben Budapesten játszódik, és az 1944-es év, a vézskorszak eseményeit meséli el két tizenéves fiú, a keresztény Péter és a zsidó Dávid barátságán keresztül.

Írásaiban fontos szerepet kap az elnyomottak igazsága és az embernek a transzcendenssel való kapcsolata. A következő időszakban a *Fekete fény*-trilógia befejező darabját szeretné megírni.

Zentai Károly

ZONGORAMŰVÉS

Zentai Károly 1989-től 1993-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem pécsi tanárképző intézetében végezte tanulmányait, ahol zongoratanár-kamaraművész diplomát szerzett. Ezután a budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémián folytatta tanulmányait, majd itt kapta meg a zongoraművész-művésztanár diplomát 1996-ban. 1999-ben Módos Gellért növendékévé vette át mesterdiplomáját az Illinois State University Zenei Tanszékén.

Érdeklődése elsősorban a négykezes-kétzongorás irodalom széles repertoárjára fókuszál, amelyet állandó partnerével, Bizjác Dóra zongoraművésszel 1994 óta folyamatosan bővít. Alkalmanként szólístaként és más kamarapartnerekkel is fellép. Munkássága másik fő elemét képezik az általa létrehozott tematikus zenei

ismeretterjesztő sorozatok, amelyeket több éve mutat be az ország különböző területein elsősorban közönségépítő céllal. Ugyancsak ezt a koncepciót sikerült megvalósítani 2021 és 2024 között a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjprogramja által.

Magyarországon kívül koncertezett Ausztriában, Németországban, Spanyolországban, Olaszországban és az Egyesült Államokban. Gyakran dolgozik együtt jelentős hazai karmesterekkel. Koncertezett az Illinois State University szimfonikus zenekarával, illetve számos ismert hazai zenekarral és énekkarral.

Rendszeres fellépője a Magyar Rádió zenei sorozatainak, illetve számos hazai fesztiválnak, kulturális rendezvénynek. Emellett felvételeket készített Pablo Larrein hollywoodi rendező Maria Callasról készült mozifilmjéhez, amelyet 2024-ben mutattak be. 1991 óta tanít, illetve zongorakísérőként is dolgozik.

Zorkóczy Zenóbia

SZÍN- MŰVÉS, ELŐADÓMŰVÉS, PUBLICISTA

Zorkóczy Zenóbia egyetemi tanulmányait a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Színházművészeti Karán végezte. Munkássága rendkívül szerteágazó. Előadóművészi tevékenysége mellett cikket ír, könyveket publikál. Az elmúlt három évben a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasaként színház-történelmi kutatómunkát végzett az erdélyi szabadúszó előadóművészekről, illetve módszertani könyvet írt pedagógusoknak *A gyermekelőadás készítésének fífikái* címmel. Az erdélyi, vidéki gyermekszínházi ellátásban huszonöt év alatt szerzett tapasztalatait ebben a két műben foglalta össze az előadóművész. A kolozsvári Exit Kiadó gondozásában ez a könyv egy év alatt megérte a második kiadást is.

A Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasaként azt tárta fel, hogy kik azok az előadó-

művészek – vagyis kollégák – Erdélyben, akik a rendszerváltás után saját erőből, állami támogatás nélkül, kultúrmissziósként járták a vidéket, hogy olyan településekre vigyék el gyermekprodukciójukat, ahová a színházak soha nem jutottak el. Közel húsz önálló irodalmi és zenés előadói estjét, továbbá gyermekprodukcióit saját maga állította össze. Felnőtteknek szánt előadásaival bejárta Nyugat-Európát, megfordult a tengerentúlon, szerelmes verseket tartalmazó műsora számos középiskolással szerette meg a magyar költészetet.

Az erdélyi magyarokért, az anyanyelv műveléséért, megmaradásáért a magyar irodalom széles körű terjesztéséért többletmunkát vállalt évtizedek óta, szolgálatnak tekinti hivatását. Csép Sándor valaha egyszemélyes intézménynek nevezte Zenóbiát, aki egyedül cipeli egy intézmény minden gondját-baját: ő adminisztrál, szervez, vezeti az autót, rendezi és játssza az előadásait.

Publicisztikái különböző írott és elektronikus kiadványokban olvashatók. Munkásságáról készült már könyv (Juhász Kristóf: *Hanggal és jelenléttel*) és dokumentumfilm is (Ambrus Emese: *Európa kis utcája*).

Zurbó Dorottya

FILMRENDEZŐ, EGYETEMI OKTATÓ
Zurbó Dorottya 2017-ben az IDFA-n mutatta be első egész estés, Arun Bhattarai társrendezővel közös dokumentumfilmjét, *A monostor gyermekei* című, Bhutánban játszódó intim családtörténetet. A filmet azóta több mint negyven nemzetközi fesztiválon vetítették. Ezzel párhuzamosan dolgozott első rendezői debütálásán, a *Könnyű leckék* című egész estés dokumentumfilmen, amely egy fiatal somáliai menekült lányról szól, aki megpróbál beilleszkedni Magyarországon. Ezt 2018-ban mutatták be a Locarnói Filmfesztiválon és szintén több tucat nemzetközi fesztiválon szerepelt. A rendező 2021-ben doktori fokozatot szerzett a

Színház- és Filmművészeti Egyetemen. A filmkészítés mellett a rangos európai DocNomads Joint Master és a magyar dokumentumfilmrendező mesterképzéseken tanít a Színház- és Filmművészeti Egyetemen.

Zurbó Dorottya *A boldogság ügynöke* című, harmadik egész estés dokumentumfilmjét a nagy presztízsű amerikai Sundance Filmfesztivál nemzetközi dokumentumfilmversenyprogramjában mutatta be 2024 januárjában. A film azóta több mint ötven fesztiválon szerepelt és nyert díjakat, illetve húsz országban moziforgalmazásba került.

A rendező dokumentumfilm-készítőként hiteles emberi történetek után kutat. Filmjeiben gyakran foglalkozik kultúrák, identitások, értékek és minták találkozásával, olyan intim élethelyzetekkel, ahol a kulturális másságot áthidalva megmutathatja az idegenben az ismerőst, azokat az érzéseket, amelyek összekötnek minket, bárhol is nőjünk fel a világban.

Az MMA Művészeti Ösztöndíj program során egy – *A boldogság ügynöke* című filmhez kapcsolódó – interaktív webdokumentumfilm készített, amelyet a film magyarországi moziforgalmazása kapcsán publikált. Azt vizsgálta, miként alakíthatja át a digitális kultúra és az újmédia-művészet megjelenése a dokumentumfilm-készítés lehetőségét.

(Az MMA Essentia Artis – 2025 című kiadványa alapján összeállította Sággy Ildikó)

LYUKASÓRA KÜLÖNSZÁM
XXXIV. évfolyam. IV. szám. 2025/4.
Kiadja a Magyar Írók Egyesülete
Különszámunkat
a Magyar Művészeti Akadémia
ESSENTIA ARTIS
– 2025 anyagának képeivel illusztráltuk.

Nyomdai kivitelezés: VIRTUÓZ Kiadó
és Nyomdaipari Kft.
Felelős vezető: Tolonics Gergely

MŰVÉSZETI MULATSÁGOK A PESTI VIGADÓBAN

Az Essentia Artis kísérő műsorai

Csuzi Márton
Hadd égjen!
című
táncelőadása

Mint ahogy az Essentia Artis sajtótájékoztatóján beharangozták, az ösztöndíjasok nagyszabású, *Őrizni – használni – teremteni* című kiállítását – négy tematikus napon – műsorozat is kísérte a Pesti Vigadóban, a hatodik emeleti kiállítóteremben. Ezen a négy tematikus napon a színház- és filmművészet, az irodalom, a zene és a művészetelmélet, továbbá a népművészet több, mint félszáz alkotója mutatkozott be ingyenes programokkal, művészi élményt kínálva minden korosztálynak.

Március 7-én, az első tematikus napon a zeneművészet került az események középpontjában: *Zenei svédasztal – A kínai dallamoktól a kortárs klasszikusokig* címmel. A gyerekek *Sántha Emőke* zenés könyvbemutatója keretében kaphattak ízelítőt a magyar népzeneből, az egzotikus hangok kedvelői pedig kínai dallamokkal ismerkedhettek *Dévyi Zoltán* művei révén, melyeket három gyermekkórus adott elő. Este *Bizjék Dóra* és *Zentai Károly*, zongoraművészek, illetve *Miranda Liu* hegedűművész és zenészbarátai adtak koncertet. Az ingyencenek a *David Spischak Quartet* szolgáltatott pikáns jazzakkordokat, míg *Bátori István* orgonaművész egy reneszánsz orgonaiskola titkaiba avatta be az érdeklődőket. Paganini korában a gitár jelentős népszerűségnek örvendett, az akkor használt hangszer azonban mind hangzásban, mind kinézetre különbözött a ma általánosan elterjedt modern változattól. Ebbe engedett betekintést *Csáki András* gitárművész műsora. A nap *Dragony Tímea* szerzői estjével zárult, amelyen darabjai hazánk elismert zeneművészei, illetve a Liszt Ferenc Kamarazenekar és a Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus tolmácsolásában csendültek fel.

Élő zenés táncház Bercz István vezetésével a Vigadóban

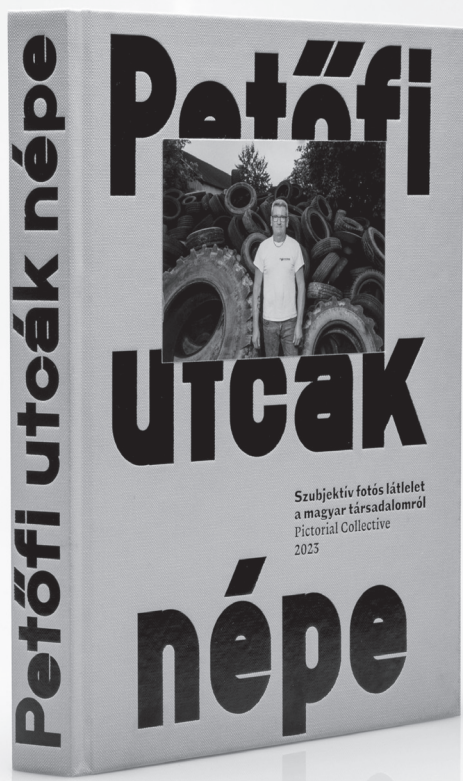

Második alkalommal, március 8-án a *Válts fókusz!* – *Kamerák keresztüztében* című műsor került sorra. Délelőtt a gyermekek *Kern Orsolyával* díszlettervező módjára játszhattak a térrel. *Bakonyi Tímea* segítségével bepillanthattak a Pesti Vigadóba kihelyezett restaurátorműhelybe. A művész egy digitális rajztábla segítségével mutatta be egy töredékes festmény fotóján, hogy a középkori itáliai táblaképeket miként lehet virtuálisan helyreállítani. *Bácsi Róbert* portréfotós workshop keretében ismertette, mitől működik egy kép. A dokumentarista fotósokból álló *Pictorial Collective* tagjai arra vállalkoztak, hogy feltérképezzék a hazánkban Petőfiről elnevezett utcákban zajló életet. A sorozat elkészítésének tanulságairól beszélgetett *Bácsi Róbert*, *Pályi Zsófia* és *Végh László*. *Hajdú D. András* tíz éven átívelő, díjnyertes kongói riportjának kulisszái mögé engedett betekintést. A legérdekesebb háttérsztorikról íjf. *Vitray Tamás*, a magazin főszerkesztője beszélgetett a fotóssal. Nagy sikerrel vetítik a mozik a *Véletlenül irtam egy könyvet* című családi filmet. *Sümeghy Claudia* és *Topolánszky Tamás Yvan*, producerek, az animációk és a vizuális megoldások fontosságát ismertették, a kerekasztal-beszélgetésen részt vett *Zsurzs Kati* színésznő is. A napot *Zurbó Dorottya A boldogság ügynöke* című egész estés dokumentumfilmje zárta.

A *FolkulTúra – Kalandozás a népművészet világában* című összeállítás március 28-án várta látogatóit. A legkisebbek *Benedekffy Katalinnal* megidézheték Tündérországot és Kukorica János történetét. A családokat tavaszi kézműves-foglalkozások várták. *Csikné Bardon Réka*, *Jókainé Gombosi Beatrix*, *Kovács Emese*, *Sajó Borbála* és *Vargyasi Melinda* munkáiból egyedülálló népművészeti divatbemutató született, ahol a hagyományos tárgyalkotó technikák találkoztak, műveik kortárs öltözékekben és kiegészítőkben keltek életre a kifutón. *Bercz István*, *Sikentáncz Szilveszter*, íjf. *Szerényi Béla* és *Pusko Márton* népművészek előadása a tavaszi ünnepkör legfontosabb szokásait elevenítette meg táncos-zenés formában. A közönség megismerhette a farsangi alakoskodás hagyományát a rábaközi Mihályi bohócjárásának szokásán keresztül, valamint a bőjti karikázók dallamvilágát is. A locsolóbálok hangulatát élő zenés táncház idézte meg. A napot *Navratil Andrea* népdalénekes programja zárta, akinek a koncertjén kortárs és klasszikus „tollzatban” magyar és bolgár népdalok hangzottak el, illetve hazai költők versei és *Csengery Dániel*, valamint *Mátyássy Szabolcs* kortárs darabjai kerültek műsorra. Az élményt *Sz. Nagy Mária* homokanimációja tette teljessé.

A *SzínpadOn – Reflektorfényben a színházművészet napja* március 29-én zárta a tematikus alkalmakat. *Zorkóczy Zenóbia* rendhagyó mese-foglalkozásokkal várta a gyermekeket. *Zágoni Balázs* író a második világháború időszakába kalauzolta az érdeklődőket, akik nemcsak a regény két főhősét, Dávidot és Pétert ismerhették meg, hanem interaktív feladat keretében történelmi tudásukat is bővíthették. A színház és a tánc összefonódásáról *Szalay Tamás Horváth Nórával* és *Frenák Pállal* beszélgetett. A diskurzust egy különleges színpadi illusztráció is kísérte táncosok közreműködésével. *Turóczy Levente Ágoston* tárgy- és bábanimációs workshopjában Mihail Csehov módszerét alkalmazta. A nap során bemutatkozott *Nagy Viktória*, aki interaktív módon vonta be a közönséget a díszlet- és jelmeztervezés varázslatos világába. A program során feltűnt a *Csongor és Tünde* előadásból Tünde és Ilma alakja, akiket *Szűcs Nelli* és *Battai Lili Lujza* e. h. keltettek életre egy-egy részlet erejéig *Manninger Zsuzsanna* programjában.

Május 10-én az *Essentia Artis-finisszáz*s napja zárta a kortárs művészek találkozóját, reggeltől estig ingyenes programokkal, gyermekfoglalkozásokkal, tárlatvezetéssel és koncertekkel várva az érdeklődőket a Pesti Vigadóban. Az este folyamán Boros Misi, a Junior Prima díjas, huszonkét esztendő zongoraművész koncertjével vehettek részt az érdeklődők. A 2025-ös *Essentia Artis* utolsó tárlatvezetését pedig a délután folyamán a kiállítás vezető kurátora, Iski Kocsis Tibor tartotta.

Bácsi Róbert László fotóalbuma

Bakonyi Tímea Less be a restaurátorműhelybe! című előadása

Félegyházi
Zsuzsanna
viselettörténeti
előadása,
vetített képekkel

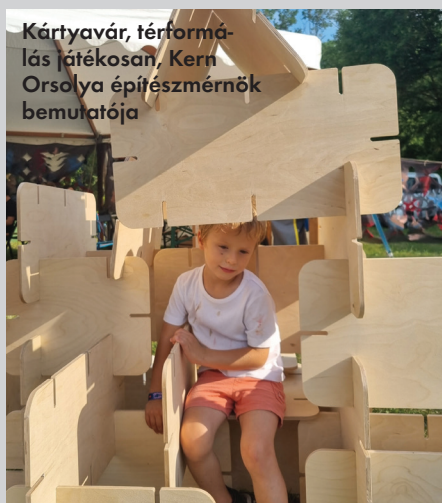
Húsvét Gyimesben és Moldvá-
ban, Jókainé Gombos Beatrix,
népművészeti bemutató

Boros Misi Junior
Prima díjas
zongoraművész
koncertjével zárult
a műsorfolyam
a Vigadóban

Dragony Tímea Harmóniák játéka című szerzői estje
a Vigadó dísztermében

Kártyavár, térformá-
lás játékosan, Kern
Orsolya építész-mérnök
bemutatója

FrenÁK Társulat, Ferencz Vivien és
Banka Viktor, táncművészek

ESSENTIA ARTIS 2025

MŰVÉSZETI MULATSÁGOK A KIÁLLÍTÓTÉR BEN

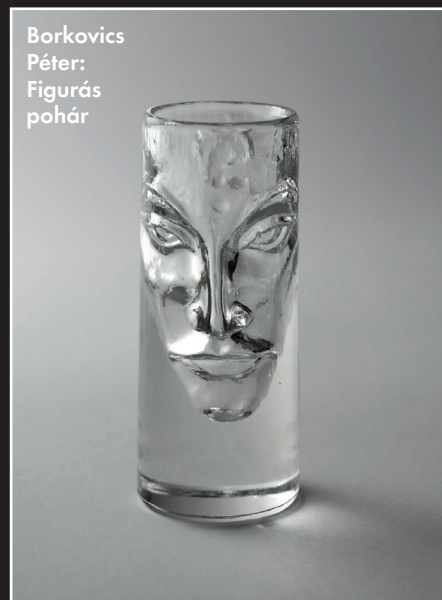
Csáki András a gitárjával

Bácsi Róbert László:
Szabad élet

Bátori István
orgonahang-
versenye

Borkovics
Péter:
Figurás
pohár

Boór Bernadett,
lakóházak
vidéki orvosoknak

Bucsi Réka,
Solar Walk című
animációs
kisfilmjéből